

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	49

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 5: Muhasebe Kayıtlarında İzlenmesi Gereken Haklar	11
Tablo 6: İhalesiz Verilen Haklar	15
Tablo 7: Üniversite Yönetim Kurulunca Fiyat Tarifesi Belirlenmeden Verilen Hakların Listesi.....	16
Tablo 8: Haksız Rekabete ve Tüketiciyi Yanıltmaya Sebebiyet Vermeye Yönelik İfadeler İçeren Ürünlerin Listesi.....	18
Tablo 9: Kıymet Takdir Komisyonunca İndirim Yapılan İhalelerin Listesi	27
Tablo 10: Yer Teslimi Geciken İşlerin Listesi	32
Tablo 11: Sözleşme İmzalanması Süresine Uyulmayan Kiralamaların Listesi.....	34
Tablo 12: Vergi Dairesine Yatırılmayan Katma Değer Vergisi Tutarları	39
Tablo 13: Sözleşme İmzalanması Gerektiği Halde Sözleşmesiz Yaptırılan İşler	46

KISALTMALAR

ARGE	: Araştırma Geliştirme
A.ř	: Anonim şirket
EPO	: Avrupa Patent Ofisi
MKE A.ř	: Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim şirketi
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
KDV	: Katma Değer Vergisi
KHK	: Kanun Hükümünde Kararname
PCT	: Patent İşbirliği Anlaşması

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Hurdaya Ayrılarak Satışı Yapılan Taşınırın Kayıtlardan Düşülmemesi
2. Telif ve Patent Hakları Gibi Maddi Olmayan Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi
3. Bazı Taşınmazların Emlak Vergi Değerleriyle Kayıtlarda Yer Alması

B. Diğer Bulgular

1. Atık Satışı ve Hak Devirlerinin İhalesiz Yapılması
2. Üniversite Yönetim Kurulunun Üniversitenin Logosu ve Diğer İfadelerin Kullanım Haklarının Talep Eden Şirketlere Verilmesi Kararlarında Hata ve Eksikliklerin Bulunması
3. Marka Lisansı Sözleşmesinin Strateji Daire Başkanlığına Gönderilmemesi ve İlgili Birimlerce Sözleşmenin Takibinin Yapılmaması
4. Mevzuatında Yeri Olmadığı Halde Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile Anonim Şirket Kurulması
5. İstisna Kapsamına Girmeyen Bir Yapım İşinin Kamu İhale Kanununun İstisna Maddelerine Göre Gerçekleştirilmesi
6. İdarenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümlerine Göre Yürüttüğü Kiralama İhalelerinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması
7. Taşınmazlara Ait Kira Şartnamelerine ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa Uygun Olmayan İş ve İşlem Tesis Edilmesi
8. Taşınmazın Süreli Olarak Tahsis Edilmesine İlişkin Protokolde Hatalı Hükümler Bulunması
9. Tahsil Edilen Katma Değer Vergilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı Hesaplarına Gönderilmemesi
10. Patent İşlemleri Hizmet Alımı Şartnamesinde Hata ve Eksikliklerin Bulunması
11. Yapım İşleri ve Hizmet Alımlarında Hakediş Raporu Düzenlenmeden Ödeme Yapılması

12. Parasal Sınırın Üzerindeki Taşınır Satışlarında Üst Yöneticinin Onayının Alınmaması

13. Belirli Bir Süre İçeren ve Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen İşlerin Sözleşmeye Bağlanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Düzce Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 17.03.2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5467 numaralı Kanunun 1'nci maddesi ile eklenen ek madde 58 uyarınca kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Düzce Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 13 fakülte, 2 yüksekokul, 1 enstitü, 10 meslek yüksekokulu ve 33 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 2.806'dır. Ayrıca Üniversitede 12 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	147	38	185
Doçent	160	61	221
Doktor Öğretim Üyesi	295	133	428
Öğretim Görevlisi	280	86	366
Araştırma Görevlisi	367	130	497
Toplam	1.249	448	1.697

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel İdari	347	229	576
Sağlık	251	217	468
Avukatlık	5	1	6
Eğitim-Öğretim	-	-	-
Teknik	90	44	134
Yardımcı	38	28	66
Sözleşmeli	251	15	266
İşçi	575	5	580
Toplam	1.557	539	2.096

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Düzce Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 453.365.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 255.885.876,85 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 709.250.876,85 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %96,64'ü olan 685.407.151,07 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımının ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3:2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	442.679.763,26	441.831.804,58	99,80
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	65.798.920,03	65.793.046,62	99,99
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	57.209.839,57	51.734.876,27	90,04
05 Cari Transferler	19.196.353,79	18.501.855,34	96,38
06 Sermaye Giderleri	124.366.000,00	107.545.568,26	86,47
07 Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	709.250.876,65	685.407.151,07	96,64

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 685.407.151,07 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %96,64'ü kullanılmıştır. Personel giderlerinde 442.679.763,26 TL ödeneğin 441.831.804,58 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 65.798.920,03 TL ödeneğin 65.793.046,62 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 57.209.839,57 TL ödeneğin 51.734.867,27 TL'si, cari transferlerde 19.196.353,79 TL ödeneğin 18.501.855,34 TL'si, sermaye giderlerinde 124.366.000,00 TL ödeneğin 107.545.568,26 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı, Bilimsel Araştırma Projeleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı Projeleri ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında sağlanan destekler ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 37.516.519,99 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 453.365.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 714.195.743,75 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.341.000,00	21.193.405,54	254,08
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	436.962.000,00	671.252.724,53	153,61

Diğer Gelirler	8.062.000,00	22.013.500,89	273,05
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Toplam	453.365.000,00	714.459.630,96	157,59
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	263.887,21	
Net Toplam	453.365.000,00	714.195.743,75	157,53

2022 yılında net 714.195.743,75 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 754.964.796,62 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 263.887,21 TL ve faaliyet gideri 649.945.475,26 TL olan Üniversite, 2022 yılını 104.755.434,15 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılında 245.705.992,59 TL gelir elde etmiş, 355.676.018,75 TL gider gerçekleştirmiş ve dönemi 109.970.026,16 TL zararla tamamlamıştır.

Ayrıca Üniversite, 01.10.2010 tarih ve 27716 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2010/844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Düzce Üniversitesi Teknokenti Anonim Şirketinin ortağıdır. Adı geçen Şirketin sermayesi 4.000.000,00 TL olup Üniversitenin % 51 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve 27.12.2014 tarih ve 29217 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe

Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede Kamu Görevlileri

Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kapsamında “Düzce Üniversitesi Davranış Etik Kurulu Yönergesi” düzenlenmiş ve Üniversitenin internet safyasında yayımlanmış ancak bu konuda eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli düzeyde değildir. Her ne kadar “İdari Personel Öneri Teşvik Uygulama Yönergesi” çıkarılmış olsa da personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik kapsayıcı ve etkin bir insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. İç Kontrol Rehberinde yer alan kriterlere göre hassas görevler belirlenmiş, tanımlanan riskleri azaltmak için özel kontrol mekanizmaları (rotasyon, yedek personel görevlendirme vb.) geliştirilmiştir; ancak risk seviyesinde meydana gelen değişiklikler düzenli olarak gözden geçirilerek bu konuda gerekli revizyon yapılmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan ve İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı riskler belirlenmiş olmakla beraber risklerin gerçekleşme olasılığı ve muhtemel etkilerine yönelik herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Risklere karşı alınacak önlemler belirlenerek eylem planları oluşturulmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından bu kapsamda “Düzce Üniversitesi Yetki Devri ve İmza Yetkileri Yönergesi” çıkarılmış olup, yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. “İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Yönergesinde” birleşmeyecek görevler belirlenmiş, ayrıca “Hizmet Standartları ve Hizmet Envanterleri” hazırlanmış, yetki ve sorumluluklar belirlenmiş bu çerçevede birleşmeyecek görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı” mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin hiçbir biriminde iç kontrol sistemi değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Düzce Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hurdaya Ayrılarak Satışı Yapılan Taşınırın Kayıtlardan Düşülmemesi

Üniversitede yapılan incelemelerde hurdaya ayrılarak satışı yapılan taşınırın İdarenin muhasebe kayıtlarından düşülmediği görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 214’üncü maddesinde, elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabının çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren gelecek yıllar ihtiyacı stoklar ve maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 215’inci maddesinde, kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarı 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in 215'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde, Elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar hesabında kayıtlı stok ve varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların, bir taraftan kayıtlı değeriyle 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, çeşitli nedenlerle kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılacağı, bunların satılmak suretiyle kayıtlarından çıkarılmasında ise bahsi geçen hesabın alacak çalıştırılacağı, karşılığında ise ilgili hesaplara borç kaydının yapılacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Düzce Üniversitesinin hurdaya ayırdığı taşınırları Makine Kimya Endüstrisi (M.K.E) Anonim Şirketi Hurda İşletmesi Müdürlüğüne 193.366,21 TL'ye sattığı anlaşılmıştır. Ancak İdarenin kesin mizanı incelendiğinde, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının 3.001.340,16 TL borç bakiyesi verdiği görülmüştür. Bu husus, satışı yapılarak M.K.E A.Ş Hurda İşletmesi Müdürlüğüne teslim edilen taşınırların İdarenin muhasebe kayıtlarından düşülmediğini göstermektedir. Dolayısıyla aslında idarenin uhdesinde ve tasarrufunda bulunmayan 3.001.340,16 TL kadar varlık, İdarenin bilançosunda yer alarak ilgili aktif hesabının mali tablolarında 3.001.340,16 TL kadar fazla görünmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabından, İdarenin bulguya katıldığı ve gerekli düzeltici işlemlerin yapılacağı anlaşılmakla birlikte bulguda belirtilen muhasebe kayıtlarının yapılmaması nedeniyle İdarenin 2022 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

Bu itibarla mali tabloların tam ve doğru bilgi üretmesi adına satışı yapılan taşınırların İdarenin muhasebe kayıtlarından terkin edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Telif ve Patent Hakları Gibi Maddi Olmayan Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi

Türk Patent ve Marka Kurumunca Üniversite adına tescillenmiş marka, patent, faydalı

model gibi hakların bulunmasına rağmen bu hakların hiçbirinin muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerlerin kamu kaynaklarını ifade ettiği,

Mezkur Kanunun “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu,

hükmü düzenlenmiştir.

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Maddi olmayan duran varlıklar ve kayıt değerleri” başlıklı 28’inci maddesinde, maddi olmayan duran varlıkların mal veya hizmet üretiminde veya ediniminde kullanılmak, üçüncü kişilere kiraya verilmek veya idari amaçlar için kullanılmak üzere elde tutulan marka, isim, bilgisayar yazılımı, telif, patent, sınai ve işletme hakları gibi kalemleri ifade ettiği, maddi olmayan bir duran varlığın maliyetinin, o varlığın satın alındığı veya üretildiği sırada yapılan nakit veya nakit benzeri harcama veya varlığın elde edilmesi için verilen kıymetlerin gerçeğe uygun değeri olduğu, herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi olmayan duran varlıkların, gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirileceği, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değerinin esas alınacağı, maddi olmayan duran varlıkların, amaçlanan doğrultuda hizmet verebilmesi için gerekli duruma ve yere getirildiğinde muhasebeleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 26 Maddi olmayan duran varlıklar başlıklı 192’nci maddesinde Maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunun, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve kapsama dâhil kamu idarelerinin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ve belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar gibi varlıklar için kullanılacağı hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, kamu idarelerince mal veya hizmet

üretiminde veya ediniminde kullanılmak, üçüncü kişilere kiraya verilmek veya idari amaçlar için kullanılmak üzere elde tutulan marka, isim, bilgisayar yazılımı, telif, patent, sınai ve işletme hakları gibi hakların kamu kaynaklarından olduğu ve dolayısıyla bu kaynakların muhasebeleştirilmesinin gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Düzce Üniversitesi adına Türk Patent ve Marka Kurumunca tescillenmiş aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen hakların bulunduğu ancak bu hakların hiçbirisinin muhasebe kayıtlarına alınmadığı ve bu sebeple kamu kaynaklarından sayılan bu hakların kullanımdan görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak bunları kullanıp kullanmadığının denetlenemediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Tablo 5: Muhasebe Kayıtlarında İzlenmesi Gereken Haklar

Hakkın Türü	Hakkın Tanımı	Tescil Tarihi
Patent	Güç Aktarma Aparatı	26.07.2021
Patent	Özgürlük Kelepçesi	21.10.2022
Marka	1 Dil 1 İnsan	04.12.2020
Marka	Logo Günü	22.06.2021
Marka	DÜ Müzik Durağı Kampüste	05.01.2021
Marka	Açık Kürsü	10.12.2020
Marka	Düzce Üniversitesi 2006 Değer Üreten Üniversite Şekil	10.04.2012
Marka	DÜ Açık Ders	17.02.2021
Marka	DÜ Açık Mutfak	19.02.2021
Marka	DÜ Temiz Kampüs	17.02.2021
Marka	Herbynia	04.04.2019
Marka	Apidevera	01.04.2019
Marka	Melenis	04.04.2019
Marka	Du&Life	01.02.2019
Marka	Dulife	26.08.2019
Marka	Apide Vera	27.08.2019
Marka	Herbynia	26.08.2019
Marka	Melenis	02.09.2019
Marka	Radyo Düet	14.09.2020
Marka	DÜ Açık Kampüs	19.04.2021
Marka	DÜ Açık Kapı	05.01.2022
Marka	İstihdam Meleği	30.05.2022
Marka	Dagem Balı	31.03.2014
Faydalı Model	Böcek Toplama Kafes Sistemi	22.02.2021
Faydalı Model	Cilt Altı Tüneli Hemodiyaliz Kateteri	21.06.2021
Faydalı Model	Basınç Ülserinin Oluşumuna Neden Olan Çevresel Faktörleri İzlemek İçin Bir Yatak Şiltesi Tasarımı	21.09.2022

Örneğin bu kapsamda, Düzce Üniversitesi ile bir şirket arasında elde edilen marka

hakkının kullanımı sözleşmesi düzenlendiği ve bu sözleşme kapsamında İdare adına tescilli Dulife, Du&Life, Herbynia, Apidevera ve Melenis markalarının bir bedel karşılığında şirkete belirli bir süreliğine devredildiği görülmüştür.

Bu itibarla, Üniversite adına tescilli olup mali getirisi olan söz konusu hakların denetime açık olabilmesi için bulgu metni doğrultusunda muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Bazı Taşınmazların Emlak Vergi Değerleriyle Kayıtlarda Yer Alması

Üniversite üzerine kayıtlı taşınmazların halen emlak vergi değerleriyle kayıtlarda yer aldığı ve rayiç tespit çalışmalarının tamamlanmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde, Yönetmelik’in 5’inci maddesine göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınmaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı ve Yönetmelik’in 5’inci maddesine göre yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü değerlendirildiğinde, kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ait çalışmaların 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği, bu tarihe kadar taşınmazların bulunabiliyorsa maliyet bedeliyle kayıtlara alınacağı, bulunamıyorsa 31.12.2017 tarihine kadar öncelikle emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı ve bu süre zarfı içerisinde rayiç bedelle ilgili çalışma yapıp rayiçlerinin bulunması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, İdarenin bazı taşınmazlarının halen rayiç tespit çalışmalarının yapılmadığı dolayısıyla bu taşınmazların muhasebe kayıtlarında emlak vergi değerleriyle yer aldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında bulgu konusuna iştirak edilmiş, düzeltme işlemlerine başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu mevzuat hükümleri doğrultusunda ivedilikle gerekli iş ve işlemlerin yapılması ve taşınmazların mevzuata uygun olarak kayıtlarda görünmesine imkân sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Atık Satışı ve Hak Devirlerinin İhalesiz Yapılması

Üniversitenin iş ve işlemleri incelendiğinde, ekonomik değer ihtiva eden atık satışı ile Üniversite adına tescilli markalarının kullanım hakkının ihale yapılmaksızın bazı firmalara devredildiği görülmüştür.

a) Üniversitenin merkez kampüsünde yıl içerisinde biriktirilen kâğıt ve plastik atıkların ihale yapılmaksızın peyderpey satışının yapılması

10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

Mezkur Kanun’un “Tahmin edilen bedelin tespiti” başlıklı 9’uncu maddesinde, tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrakın arasında saklanacağı ve bu bedelin gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirileceği,

Yine aynı Kanun’un “ihale usullerinin neler olduğu” başlıklı 35’inci maddesinde ise, bu Kanunun 1’inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde kapalı teklif usulü, belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık usulü ve yarışma usulünün uygulanacağı,

hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yer alan herhangi bir kamu idaresinin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerini bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimde, Üniversitenin merkez kampüsündeki tüm birimlerden çıkan kâğıt ve plastik atıkların ihalesiz bir şekilde geri dönüşüm alanında faaliyet gösteren bir firmaya

satıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, bundan sonra kâğıt, cam ve ambalaj atığı oluşması durumunda bunların satışının 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılacağı ifade edilmiştir.

b) Üniversite adına tescilli markaların kullanım hakkının ihale yapılmaksızın devredilmesi

10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

Mezkur Kanun’un “Tahmin edilen bedelin tespiti” başlıklı 9’uncu maddesinde, tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrakın arasında saklanacağı ve bu bedelin gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirileceği,

Yine aynı Kanun’un “ihale usullerinin neler olduğu” başlıklı 35’inci maddesinde ise, bu Kanunun 1’inci maddesinde yazılı işlerin ihalelerinde kapalı teklif usulü, belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık usulü ve yarışma usulünün uygulanacağı,

hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında yer alan herhangi bir kamu idaresinin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerini bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimde, aşağıdaki tabloda gösterilen Üniversite adına tescilli markaların kullanım hakkının üniversite yönetim kurulu kararlarıyla ihale yapılmaksızın bir firmaya devredildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, bulguda yer alan tespite katılmı, bundan sonra bulgu konusu işlemlerin ihale mevzuatına uygun olarak yürütüleceği ifade edilmiştir.

Tablo 6:İhalesiz Verilen Haklar

İhalesiz Verilen Haklar	Hakların Devredilme Tarihi	Devir Süresi	Devir Bedeli
Üniversite adına tescilli olan 2019 32497 sayılı DULİFE markası kullanım hakkının devri	13.02.2020	3 yıl	Markaları kullandığı ürünlerin satışından yıllık olarak elde edeceği cironun %2'si + KDV
Üniversite adına tescilli olan 2019 32502 sayılı HERBYNIA markası kullanım hakkının devri	13.02.2020	3 yıl	Markaları kullandığı ürünlerin satışından yıllık olarak elde edeceği cironun %2'si + KDV
Üniversite adına tescilli olan 2019 32500 sayılı APİDEVERA markası kullanım hakkının devri	13.02.2020	3 yıl	Markaları kullandığı ürünlerin satışından yıllık olarak elde edeceği cironun %2'si + KDV
Üniversite adına tescilli olan 2019 32504 sayılı MELENİS markası kullanım hakkının devri	13.02.2020	3 yıl	Markaları kullandığı ürünlerin satışından yıllık olarak elde edeceği cironun %2'si + KDV

Bu itibarla, kamu kaynağının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılabilmesinin sağlanabilmesi için söz konusu işlemlerin 2886 sayılı Kanuna göre yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversite Yönetim Kurulunun Üniversitenin Logosu ve Diğer İfadelerin Kullanım Haklarının Talep Eden Şirketlere Verilmesi Kararlarında Hata ve Eksikliklerin Bulunması

Üniversitenin iş ve işlemleri incelendiğinde, Üniversitenin kurumsal imajını ve toplumsal güvenini ifade eden logo ve ifade kullanım haklarının talep eden firmalara herhangi bir fiyat tarifesi belirlenmeden verildiği ayrıca Üniversite yönetim kurulu kararı ile gerek üniversite tarafından üretilmemesine ve denetlenmemesine gerekse de Üniversite içerisinde üretimi gerçekleştirilmemesine rağmen haksız rekabete ve yanıltmaya sebebiyet veren ifadelerin kullanım haklarının şirketlere bırakıldığı görülmüştür.

a) Üniversite Yönetim Kurulunca Üniversitenin logosu ve diğer ifadelerin kullanım haklarının talep eden şirketlere herhangi bir fiyat tarifesi belirlenmeden verilmesi

Üniversitenin kurumsal imajını ve toplumsal güvenini ifade eden logo ve ifade kullanım haklarının talep eden firmalara herhangi bir fiyat tarifesi belirlenmeden tahsis edildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerlerin kamu kaynaklarını ifade ettiği,

Mezkûr Kanunun “Üst yöneticiler” başlıklı 11’inci maddesinde ise üst yöneticilerin sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu oldukları,

Hükme bağlanmıştır.

Yapılan denetimlerde, Üniversitenin kurumsal imajını ve toplumsal güvenini ifade eden aşağıdaki tabloda gösterilen logo ve diğer ifade kullanım haklarının talep eden firmalara herhangi bir fiyat tarifesi belirlenmeden tahsis edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu izinler için talep edilen ücretler incelendiğinde şirketlerden talep edilen ücretler belirlenirken hangi kriterler esas alınarak belirlendiği de anlaşılamamıştır.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve Üniversitenin logosu ve diğer ifadelerin kullanım haklarının fiyat tarifelerini akredite kuruluşlardan ve Patent Enstitüsünden temin ederek mevzuata uygun olarak belirlenmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Tablo 7: Üniversite Yönetim Kurulunca Fiyat Tarifesi Belirlenmeden Verilen Hakların Listesi

Verilen Hakların Kapsamı	Üniversite Yönetim Kurulu Karar Tarihleri	Hakkın Kullanım İzni Süresi	Kullanım Bedeli
Üniversitenin logosunun kullanım hakkının devri	24.07.2020	3 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 3.000 TL
“Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir” ifadesinin kullanım hakkının devri	24.07.2020	3 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 2.000 TL
Üniversitenin logosunun kullanım hakkının devri	17.09.2021	5 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 7.000 TL
“Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Yapılmıştır” ifadesinin kullanım hakkının devri	17.09.2021	5 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 3.500 TL
Üniversitenin logosunun kullanım hakkının devri	10.12.2020	5 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 5.000 TL
“Düzce Üniversitesi Tarafından Analiz Edilmiş ve Üretilmiştir” ifadesinin kullanım hakkının devri	10.12.2020	5 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 4.000 TL
“Düzce Üniversitesinde Toksikoloji Testleri Yapılmıştır” ifadesinin kullanım hakkının devri	24.05.2021	1 yıl	Yıllık katma değer vergisi hariç 36.000 TL

Bu itibarla, Üniversitenin hak sahibi olduğu her türlü varlık ve değer kullanım hakkının verilmesinde objektif kriterler belirlenerek kamu kaynaklarının etkili ve verimli olarak kullanımını esas alacak şekilde düzenleme yapılması gerekmektedir.

b) “Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir” ifadesi kullanım hakkının Üniversite Yönetim Kurulunca şirketlere bırakılması

Üniversite yönetim kurulu kararı ile gerek üniversite tarafından üretilmemesine ve denetlenmemesine gerekse de Üniversite içerisinde üretimi gerçekleştirilmemesine rağmen

haksız rekabete ve tüketicuyu yanıltmaya sebebiyet veren ifadelerin kullanım haklarının ilgili Yönergeye de aykırı olacak şekilde şirketlere bırakıldığı görülmüştür.

Düzce Üniversitesi Senatosunun 27.12.2019 tarih 2019/211 numara ve 14 sayılı toplantısı ile “Düzce Üniversitesi Unsurlarının Reklam ve Tanıtım Amaçlı Kullanım Yönergesi” kabul edilmiştir.

Düzce Üniversitesi Unsurlarının Reklam ve Tanıtım Amaçlı Kullanım Yönergesinin “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde, bu Yönergenin amacının, Düzce Üniversitesi ve tüm unsurlarının (personel, logo, kurumsal kimlik, sağlanan test-analiz hizmetleri vb.) herhangi bir dış paydaş tarafından kullanımına ilişkin esas ve usulleri belirlemek olduğu,

Anılan Yönergenin “Yetkinlik” başlıklı 5’inci maddesinde, Düzce Üniversitesinin herhangi bir unsurunun reklam ve tanıtım amaçlı kullanılabilmesi için reklam ve tanıtıma konu uzmanlık ya da yetkinliğin, Üniversite bünyesinde bulunması gerektiği,

Hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen Yönerge hükümlerine göre herhangi bir dış paydaşın Düzce Üniversitesi ve tüm unsurlarıyla (personel, logo, kurumsal kimlik, sağlanan test-analiz hizmetleri vb.) ilgili herhangi bir kullanım talebinde bulunması ve bu talebe uygun görüş verilebilmesi ancak reklam ve tanıtıma konu uzmanlık ya da yetkinliğin, Üniversite bünyesinde bulunmasına bağlıdır.

Düzce Üniversitesinde gerçekleştirilen incelemelerde, Üniversite tarafından herhangi bir ürünün üretiminin yapılmadığı veyahut herhangi bir firmanın üretim süreciyle ilgili denetim faaliyetinde bulunmadığı yalnızca Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezinde bazı ürünlerin test ve analizlerinin yapıldığı anlaşılmıştır.

Yapılan denetimlerde, gerek Düzce Üniversitesi tarafından üniversite içerisinde üretimi gerçekleştirilen veyahut üretim kontrolü yapılan herhangi bir ürün bulunmamasına gerekse de ilgili şirketlerin Üniversite içerisinde herhangi bir üretimleri bulunmamasına rağmen Üniversite Yönetim Kurulunca Düzce Üniversitesi Unsurlarının Reklam ve Tanıtım Amaçlı Kullanım Yönergesinin 5’inci maddesine de aykırı olacak şekilde “Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir” ifadesinin kullanım hakkının bazı şirketlere verilerek haksız rekabete ve tüketicinin yanıltılmasına sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu yönetim kurulu kararları incelendiğinde diğer kararların aksine bir şirketin

bu yöndeki kullanım talebine ise 07.06.2021 tarihinde “firmanın hiçbir ürününün Üniversitenin denetiminde üretilmiyor olması ve firmanın üretim ve pazarlama süreçlerinde Üniversitenin herhangi bir dahlinin olmaması sebebiyle ret cevabı verilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve söz konusu işlemlerin sonlandırıldığı ifade edilmiştir.

Bu kapsamda Üniversite Yönetim Kurulunun vermiş olduğu yersiz karar sebebiyle ilgili şirketler ürettikleri ürünlerin üzerine “Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir” etiketi yapıştırarak ürünlerini piyasaya sürdüğü görülmüştür. Söz konusu ürünlere yönelik çalışma tablo halinde aşağıda yer almaktadır.

Tablo 8:Haksız Rekabete ve Tüketiciyi Yanıltmaya Sebebiyet Vermeye Yönelik İfadeler İçeren Ürünlerin Listesi

Ürünün Adı	Ürünün Markası	Ürünün Üzerindeki İfade
Sandoloz Sakızlı Kitreli Elma Sirkesi	Herbynia	Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir
Kış Çayı	Herbynia	Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir
Milk Tea	Herbynia	Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir
Alıç Ekstraktlı Keçiboynuzu ve Andız Özü	Herbynia	Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir
Tatlı Badem Yağı	Herbynia	Düzce Üniversitesi Tarafından Geliştirilip Üretilmiştir
Propolis Yumuşak Kapsül	Arı Mucizesi	Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Gerçekleştirilmiştir
Propolis, Arı Sütü, Bal, Polen, Perga	Apidemica Kids	Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Gerçekleştirilmiştir Apidemica Kids ürünleri, anneler güvenle tüketebilsin diye Düzce Üniversitesi laboratuvarlarında analiz edilip üretilmiştir.
Propolis Şurup	Apidemica Kids	Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Gerçekleştirilmiştir Apidemica Kids ürünleri, anneler güvenle tüketebilsin diye Düzce Üniversitesi laboratuvarlarında analiz edilip üretilmiştir.
Propolis+ Omega Şurup	Apidemica Kids	Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Gerçekleştirilmiştir Apidemica Kids ürünleri, anneler güvenle tüketebilsin diye Düzce Üniversitesi laboratuvarlarında analiz edilip üretilmiştir.
Zeytinyağlı Kudret Narı Bitkisel Karışım	Apidemica	Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Gerçekleştirilmiştir.
Propolis Sprey	Apidemica	Düzce Üniversitesinde Analiz Edilip Üretilmiştir
Propolis Damla	Apidemica	Analizleri ve Üretimi Düzce Üniversitesinde Gerçekleştirilmiştir.

Bu itibarla kullanım haklarının verilmesinde bulguda sözü edilen eksiklikler dikkate alınarak iş ve işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Marka Lisansı Sözleşmesinin Strateji Daire Başkanlığına Gönderilmemesi ve İlgili Birimlerce Sözleşmenin Takibinin Yapılmaması

Üniversite adına tescilli bazı markaların kullanım hakkının bir şirkete devredilmesini içeren marka lisansı sözleşmesinin bir örneğinin strateji daire başkanlığına gönderilmediği ve ilgili birimlerce sözleşmenin takibinin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesine göre borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerler kamu kaynağını ifade etmektedir.

Mezkûr Kanunun “Mali hizmetler birimi” başlıklı 60’ıncı maddesinde kamu idarelerinde ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek ve İdarenin diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak gibi görevlerin malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği hükme bağlanmıştır.

13.02.2020 tarihinde Düzce Üniversitesi adına tescilli olan 5 (beş) adet markanın kullanım hakkını bir anonim şirkete devreden sözleşmenin imzalandığı söz konusu Sözleşmenin “Lisans bedeli” başlıklı 5’inci maddesi 1’inci fıkrasında aynen;

“LİSANS ALAN, işbu sözleşme kapsamında lisans bedeli olarak, işbu sözleşmeye konu markaları kullandığı ürünlerin satışından yıllık olarak elde edeceği cironun %2’sini+ KDV olacak şekilde LİSANS VEREN’e ilgili mali yılı takip eden yılın 3. Ayının 15. İş gününde LİSANS VEREN tarafından bildirilecek banka hesabına ödeyecektir.”

5’inci maddenin 2’nci fıkrasında,

“Sözleşme kapsamındaki ürünlerin satışından yıllık olarak elde edilecek cironun belirlenmesinde LİSANS ALAN’ın ibraz edeceği bilgi ve belgeler esas alınır.”

5’inci maddenin 3’üncü fıkrasında ise,

“Sözleşme bedelinin süresinde ve tam olarak ödenmemesi ile yıllık elde edilen cironun gerçeğe aykırı beyan edilmesi LİSANS VEREN bakımından sözleşmenin feshi için haklı neden teşkil edeceği gibi bu nedenlerle LİSANS VEREN’in uğrayacağı zararlar LİSANS ALAN tarafından tazmin edilecektir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yapılan denetimlerde, 13.02.2020 tarihinde Düzce Üniversitesi adına tescilli olan 5 (beş) adet markanın kullanım hakkını bir anonim şirkete devreden sözleşmenin imzalandığı ancak sözleşmenin bir örneğinin Üniversitenin alacaklarını takip etmekle görevli birimi olan Strateji Dairesi Başkanlığına gönderilmediği ve İdarenin alacaklarını ifade eden bu Sözleşmenin “lisans bedeli” başlıklı 5’inci maddesinin takibinin ilgili birimlerce yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, ilgili sözleşmenin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına gönderilmesi ve ilgili birimlerce takibinin yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, herhangi bir sözleşme veya mevzuat gereğince Üniversitenin alacaklarının takip ve tahsilatının tam ve zamanında yapılabilmesini teminen ilgili birimler nezdinde imzalanan sözleşmelerin Üniversitenin Strateji Daire Başkanlığına bildirilmesi ve sözleşmelerin takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Mevzuatında Yeri Olmadığı Halde Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile Anonim Şirket Kurulması

Mevzuatında dayanağı olmamasına rağmen Üniversite adına Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile anonim şirket kurulduğu görölmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzelkişiliği” başlıklı 123’üncü maddesinde idarenin, kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenlendiği hüküm altına alınmıştır.

Bu maddeye dayanılarak ortaya konulan İdare Hukukunun temel ilkelerinden olan “Kanunilik” ilkesine göre idarenin eylem ve işlemleri hem kanuna dayanmalı hem de bu eylem ve işlemler kanuna aykırı olmamalıdır.

Kanunla kurulan üniversiteler, kendilerine yine kanunlarla verilen görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde iş ve işlemlerini gerçekleştirmektedirler.

Yapılan denetimlerde, herhangi bir mevzuatta Üniversitelerin anonim şirket kurabileceğine dair yetki bulunmamasına rağmen Düzce Üniversitesi Yönetim Kurulu tarafından 07.01.2022 tarih ve 2022/19 sayılı Karar ile tek ortağı Düzce Üniversitesi olacak

şekilde 50.000,00 TL sermayeli şirket kurulmasına oybirliğiyle karar verildiği ve bu Karara dayanılarak Çevre, Sağlık, Enerji, Tarım, Biyoteknoloji, Gıda, Danışmanlık, Otomasyon, Mühendislik konularında çalışma yapmak üzere Düzce Üniversitesi Araştırma Teknoloji Otomasyon ve Mühendislik Anonim Şirketinin 14.01.2022 tarih 10495 sayılı Türk Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, şirketin kapatma süreçlerinin başlatılması için gerekli işlemlere başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla hukuki dayanağı bulunmayan iş ve işlemlere girişilmemesi ve hukuki dayanaktan yoksun olarak teşekkül ettirilen şirketin kapatılmasıyla ilgili gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: İstisna Kapsamına Girmeyen Bir Yapım İşinin Kamu İhale Kanununun İstisna Maddelerine Göre Gerçekleştirilmesi

İhtisaslaşma faaliyetleri kapsamında inşa edilen mevcut konteyner grubunun iyileştirilmesi için gerekli yapım işi ihalesinin mevzuata aykırı olarak Kamu İhale Kanunu'ndan istisna olacak şekilde gerçekleştirildiği görülmüştür.

“Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması” temalı proje, Üniversitelerin ülkemiz hedefleri kapsamında, başta buldukları şehir ve bölge ile bütünleşmesinin sağlanması, iktisadi, sosyal ve beşeri sermayeyi geliştirmesi adına yükseköğretim kurumlarımızdan misyonlarını tekrar gözden geçirmeleri, tek tipten uzaklaşarak kurumsal farklılık ve çeşitliliğe yönelmeleri ve güçlü yönlerini dikkate almalarının amaçlandığı bir proje olup bu kapsamda Düzce Üniversitesi sağlık ve çevre alanında 18 Ekim 2006 tarihinde bölgesel kalkınma odaklı misyon farklılaşması projesinin pilot yükseköğretim kurumu olarak belirlenmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 2'nci maddesinde genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşların, birliklerin (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç) ve tüzel kişilerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği,

Mezkûr Kanunun “İstisnalar” başlıklı 3'üncü maddesinin (f) bendinde, ulusal araştırma-

geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları ile finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı haller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımlarının ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi olmadığı,

Hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanununun 3'üncü maddesinin (f) bendi ile geçici 4'üncü maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan 30.12.2003 tarih 25332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (F) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Ekli Esaslar'ın "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde de bu esasların amacının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin (f) bendi uyarınca yürütülen ve desteklenen araştırma-geliştirme projeleri için gerekli mal ve hizmetlerin alımlarında uygulanacak esas ve usulleri belirlemek olduğu,

Anılan Esaslar'ın "Doğrudan temin" başlıklı 21'inci maddesi (d) bendinde ise, Yükseköğretim Kurulu tarafından bu ihale usulünün uygulanmasına ilişkin olarak tespit edilecek parasal limiti aşmayan mal ve hizmet alımlarının yaklaşık maliyet tespit edilmeden doğrudan temin edilebileceği,

hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren tüm kamu kurum ve kuruluşlarının Kanunun istisna maddesinde sayılan durumlar haricindeki tüm mal veya hizmet alımları ile yapım işlerini 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki ihale usullerine göre yürütmesi gerektiği ve istisna başlıklı 3'üncü maddesinin (f) bendi ile bu bende dayanılarak hazırlanan Esasların yalnızca araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları için kullanılabileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde yalnızca araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları için kullanılabilecek 4734 sayılı Kanunun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (f) bendi ve bu bende dayanılarak hazırlanan Esasların 21'inci maddesinin (d) bendinin, 26.09.2022 tarihli harcama talimatı üzerine 11.10.2022 tarih ve 7518 numaralı muhasebe işlem fişi ile Üniversitenin ihtisaslaşma faaliyetleri kapsamında inşa edilen bir konteyner grubunun iyileştirilmesi için ihtiyaç duyulan 255,768,19 TL'lik yapım işlerinin

temini için kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, söz konusu işlemin sehven gerçekleştirildiği bundan sonraki iş ve işlemlerde daha özenli davranılacağı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, İdarenin ihtiyaçları temin edilirken 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundaki usul ve esaslara göre hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: İdarenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu Hükümlerine Göre Yürüttüğü Kiralama İhalelerinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Bulunması

Üniversitenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürüttüğü kiralama ihaleleri incelendiğinde aşağıda yer verilen hususlar tespit edilmiştir.

a) Kira Şartnamesi ile Kiralama İlanında bulunması zorunlu olan hususlarda çelişki bulunmasına rağmen ihale ilanının geçersiz sayılmaması ve ihale komisyonunun bu çelişki sebebiyle bir isteklinin teklifini değerlendirme dışı bırakması

Kurumun kiralama ihaleleri incelendiğinde Düzce Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi(Hastanesi) Kantin- Restoran- Otomat yerlerinin kiralanması ihalesinde kira şartnamesi ile kiralama ilanında bulunan isteklilerden aranılan belgelerin neler olduğu hususunda çelişki bulunmasına rağmen ilanın geçersiz sayılmadığı ve ihale komisyonunun bu çelişki sebebiyle hatalı karar verdiği görülmüştür.

10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet İhale Kanunu’nun “Şartnameler” başlıklı 7’nci maddesinde ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı, bu şartnamelerde işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak madde metninde yer alan hususların da gösterilmesinin zorunlu olduğu, bu hususlardan bir tanesinin de isteklilerde aranılan şartlar ve belgeler olduğu,

Kanunun “Şartnamelerin verilmesi” başlıklı 12’nci maddesinde ihalesi yapılacak işe ait şartnameler ve eklerinin, özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, ilgili idarelerce hazırlanacağı ve tasdikli örneklerinin bedelsiz veya özelliklerine göre idarelerce takdir edilecek bir bedel karşılığında isteyenlere verileceği,

“İhalenin ilanı” başlıklı 17’nci maddesi 5’inci fıkrasında ise, pazarlık usulü ile yapılacak ihaleler için idarelerin ilan yapıp yapmamakta serbest oldukları,

“İlanlarda bulunması zorunlu hususlar” başlıklı 18’inci maddesinde ilanlarda bulunması zorunlu hususların belirtildiği ve bu hususlardan bir tanesinin de isteklilerden aranılan şartlar ve belgelerin neler olduğu,

“Şartname ve eklerinde değişiklik halinde ilan” başlıklı 19’uncu maddesinde ilan yapıldıktan sonra şartname ve eklerinde değişiklik yapılamayacağı, değişiklik yapılması zorunlu olması halinde, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilanların geçersiz sayılarak ve işin yeniden aynı şekilde ilan olunacağı,

Hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı, şartname ve eklerinin ihale öncesi isteyenlere verilebileceği, şartnamelerde belirlenen hususların ilan metinleriyle uyumlu olması gerektiği, pazarlık usulüyle yapılacak ihalelerde idarelerin ilan yapıp yapmamakta serbest olduğu ancak ilan yapılması halinde ilan metninde belirtilen zorunlu hususlar ile şartname metnlerinde bulunan zorunlu hususların birbiriyle uyumlu olacağı, ilan yapıldıktan sonra şartnamede değişiklik yapılmaması gerektiği, bu tür bir uyumsuzluk olması halinde ilanın geçersiz sayılacağı ve işin yeniden ilan edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, pazarlık usulüyle kiralama ihalesi yapılan ‘Düzce Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi (Hastanesi) Kantin- Restoran- Otomat yerlerinin kiralanması’ ihalesinde İhalenin Kira Şartnamesinin “ihaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri” başlıklı 57’nci maddesi 10’uncu fıkrasındaki;

“İsteklilerden (gerçek veya tüzel kişi) restoran alanı kiralama işi için restoran işletmeciliği, restoran işletmeciliği sertifikası; Üniversitelerde restoran işletmeciliği yapıyorsa ise en az 2(iki) yıl işletmecilik yaptığını gösterir resmi yazı veya diğer resmi kurumlar ile özel sektörde restoran işletmeciliği yapıyor ise bağlı bulunduğu odadan veya kurumdan en az 3(üç) yıl hizmet yaptığını gösteren yazıyı teklif dosyasıyla birlikte teslim edeceği,”

Hükmü ile,

17.08.2021 tarihli ihale ilanındaki “ihaleye katılabilmek şartları ve isteklilerden istenen belgeler” başlıklı 5’inci maddesinin 10’uncu fıkrasındaki;

“Resmi kurumlardan alınmış restoran alanı kiralama işi için restoran işletmeciliği,

restoran işletmeciliği sertifikası, resmi kurumlarda restoran işletmeciliği yapıyorsa en az 2(iki) yıl işletmecilik yaptığını gösterir yazı veya özel sektörde restoran işletmeciliği yapıyorsa bağlı bulunduğu odadan en az 3(üç) yıl hizmet yaptığını gösteren yazıyı belgelendirme zorundadır.”

Hükmünün birbiriyle çeliştiği ve bu çelişki sebebiyle, ihale komisyonunun iki kişinin yarıştığı ihalede bir isteklinin teklifini değerlendirme dışı bırakmaması gerektiği halde değerlendirme dışı bıraktığı dolayısıyla ihale bedelinin de rekabetçi bir ortamda belirlenmediği için ihalenin muhammen bedel üzerinden sonuçlandırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, şartname ve ilan hazırlanırken yapılan düzenlemeler esnasında sehven hata olduğu, istenilen belgeler arasında kullanılan virgül işaretinin sehven "ve/veya" ibaresi yerine kullanıldığı, bundan sonraki ihalelere ait kira şartnamesi ve ekleri ile ilan hazırlanırken mevzuat hükümlerine özellikle riayet edilecek olup, gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa ekleri hazırlanırken mevzuat hükümlerine riayet edilmesi gerekmektedir.

b) Tahmin edilen bedelin tespitinde mevzuatta yeri olmayan uygulamaya yer verilmesi

Kurumun kiralama ihaleleri incelendiğinde taşınmazların tahmin edilen bedellerinin belirlendikten sonra mevzuatta yeri olmayan bir yöntemle bu bedelin düşürüldüğü görülmüştür.

10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet İhale Kanununun “Tahmin edilen bedelin tespiti” başlıklı 9’uncu maddesinde, tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrakın arasında saklanacağı ve bu bedelin gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

19.06.2007 tarih ve 26557 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik’in “tahmin edilen bedelin tespiti” başlıklı 12’nci maddesinde de, tahmin edilen bedelin bedel tespit komisyonunca tespit edileceği ve karara bağlanacağı, bedelin tespit ve takdirinde, taşınmazın konumu ve özellikleri göz önünde bulundurulmak suretiyle rayiç bedelin esas alınacağı, ancak bu bedel idarece tespit ve takdir edilirken gerektiğinde bedel

veya bedelin hesabında kullanılacak fiyatlar, ilgili kuruluş veya bilirkişilerden de araştırılabileceği, tahsisli taşınmazlar ile kamu hizmeti görülmek üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince kiralanmış taşınmazlarda büfe, kantin, çay ocağı ve benzeri amaçlarda kullanılmak üzere kiraya verilecek yerlerin tahminî kira bedelinin; ilgili idare yetkililerinden alınacak personel sayısı, elde edilen gelir, kiralanacak alan gibi bilgiler de göz önünde tutularak idarece tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde gerek Hazinesin mülkiyetinde olup kamu idaresine tahsis edilmiş olan gerekse de İdarenin kendi mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralanmasında tahmin edilen bedelin, bedel tespit komisyonunca belirleneceği, bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturularak tespit edileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, aşağıda tabloda ayrıntısı verilen ihalelerde taşınmazların kiralanabilmesi için kurulan bedel tespit komisyonlarının tahkikat yapılarak elde edilmiş olan bedel tespitlerinde belirlenen rayiç fiyatların üzerinden herhangi bir hukuki dayanak olmadan indirim gidilmek suretiyle kiralanacak alanların tahmin edilen bedellerinin olması gerekenden düşük gösterilmesine sebebiyet verildiği tespit edilmiştir. Bu uygulama ile bedel tespit komisyonu kimi taşınmaza yüzde 20, kimi taşınmaza yüzde 25 kimi taşınmaza ise yüzde 44 indirim uygulayarak kamu kaynaklarının artışına engel olmuştur.

Her ne kadar Kamu idaresi tarafından iletilen cevapta, bulguda belirtilen ihalelere katılımın sağlanmadığı, bu nedenle İdaremizce Kıymet Takdir Komisyonu toplanarak yeni rayiç bedellerin tespit edildiği ve yeni bir ihale süreci başlatıldığı, bu uygulamanın kira bedellerine indirim gibi görünse de aslında yeniden rayiç fiyat belirlenmesi olarak düşünülebileceği ifade edilmişse de yerinde yapılan denetimde yeni bir ihale sürecinde yeni bir rayiç fiyat belirlenmesi gerektiği halde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununda ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'te ihalelere katılımın sağlanmadığı durumlarda kıymet takdir komisyonunun toplanarak belirlenen rayiç bedelde indirim gidebileceği yönünde herhangi bir düzenleme bulunmamasına rağmen kıymet takdir komisyonu tarafından indirim gidilerek fiyat tespit edildiği görülmüştür. Dolayısıyla mevzuat dayanağı olmayan hatalı uygulama sebebiyle kiralanmış alanların tahmin edilen bedellerinin olması gerekenden düşük gösterilmesine sebebiyet verilmiştir.

Tablo 9: Kıymet Takdir Komisyonunca İndirim Yapılan İhalelerin Listesi

İhale Adı	Kıymet Takdir Karar Tarihi	Tahkikat Sonucunda Belirlenen Rayiç Bedel (TL) (Yıllık KDV hariç)	Belirlenen Rayiç Bedel Üzerinden Uygulanan İndirim Oranı	İndirim Sonrası Tahmin Edilen Bedel (TL) (Yıllık KDV Hariç)
Akçakoca Siyasal Bilgiler Fakültesi Kantini	04.10.2018	2.584,54	%44	1.453,81
Akçakoca MYO Kantini	26.07.2019	24.963,12	%20	19.970,50
15 Temmuz Demokrasi Meydanı Orta Kafe ve Kütük Ev	22.04.2019	70.694,40	%20	56.555,52
Düzce MYO Kantini	26.07.2019	55.717,20	%25	41.787,90

c) Bedel Tespit Komisyonunca tahmin edilen bedel hesaplanırken toplam kantin alanının hatalı tespit edilmesi

Üniversitenin kiralama ihaleleri incelendiğinde taşınmaz kiralama işlemine esas olmak üzere oluşturulan bedel tespit komisyonunca taşınmazların toplam kiralanan alanların metrekaresinin müstecirlerin fiili kullanımına bırakılan alanlardan daha düşük belirlendiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu,

Mezkur Kanunun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinin son fıkrasında, kamu idarelerine ait malların edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu oldukları,

Hüküm altına alınmıştır.

10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet İhale Kanunu'nun "Tahmin edilen bedelin tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde, tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin, bunun dayanaklarının da eklendiği

bir hesap tutanağında gösterileceği ve asıl evrakın arasında saklanacağı ve bu bedelin gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirileceği hükme bağlanmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerini göz önünde bulundurarak mülkiyetinde bulunan veyahut kendilerine tahsis edilmiş olan taşınmazlar üzerinde tasarrufta bulunurken bu taşınmazları etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanmak zorundadır.

Yerinde yapılan denetimde, taşınmazların kiraya verilmesi için oluşturulan bedel tahmin komisyonunca hazırlanan raporlarda kiralanan yerlerin tamamı için belirlenen kiralama alanlarının müstecirin kullanımına bırakılan alanlardan daha düşük olduğu ve dolayısıyla kira bedellerinin düşük metrekare üzerinden belirlendiği tespit edilmiştir.

Bu kapsamda örnek vermek gerekirse, Akçakoca Bey Siyasal Bilgiler Fakültesinde kantin olarak kiralanan alanın bedel tespit raporunda 26,59 metrekare olduğu ve bu metrekare üzerinden tahmin edilen kira bedelinin belirlendiği ancak müstecire 96,70 metrekarelik bir alanın kullanımının bırakıldığı, 15 Temmuz Demokrasi Meydanı Orta Kafe ile Kütük Ev kantin ve kafeterya olarak kiraya verilen alanın bedel tespit raporunda 224 metrekare olduğu ve bu metrekare üzerinden tahmin edilen kira bedelinin belirlendiği ancak müstecire 456 metrekarelik bir alanın kullanımının bırakıldığı, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi(Hastanesi) Kantin-Restoran- Otomat yerlerinin kiralınması ihalesinde kiraya verilen alanın bedel tespit raporunda 291,37 metrekare olduğu ve bu metrekare üzerinden tahmin edilen kira bedelinin belirlendiği ancak müstecire 1.621,97 metrekarelik bir alanın kullanımının bırakıldığı görülmüştür.

Her ne kadar Kamu idaresi tarafından iletilen cevapta, kiralanan alan dışındaki diğer alanların öğrenci, personel ve misafirlerin yararlanabileceği sosyal alan niteliğinde olduğu ve bu alanların kiralanan kantin alanı ile bağı olmayan alanlar olduğu iddia edilse de yerinde yapılan denetimlerde kiralanan alanların bedel tespit komisyonunca müstecirlerin fiili kullanımına bırakılan alanlardan çok daha düşük olarak ve toplam kantin alanının yalnızca müstecirin mutfak alanları hesaba katılarak belirlendiği, müstecirin kullanımına bırakılan alanlarda öğrenci, personel veya misafirlerin ücretsiz bir şekilde vakit geçirmesinin mümkün görünmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre taşınmazlar kamu kaynaklarından olup bu taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ise kamu geliridir. Dolayısıyla İdarenin kiralama işlemlerini yaparken dikkatli davranması, kiralanan alanların

metrekarelerinin belirlenmesinde daha özenli davranması ve bu sayede kamu kaynaklarının artışına engel olmaması gerekmektedir.

d) Üniversite bünyesinde kiraya verilen alanların hiçbirinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmaması

Kampüs içerisinde kiralanan alanların yerinde incelenmesi neticesinde faaliyette bulunan işletmelerin hiçbirinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemek olduğu,

“Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde işyeri açma ve çalışma ruhsatının, Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verdikleri izin olduğu,

“İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesinde ise, Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyerinin açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmadığı, İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı,

Hüküm altına alınmıştır.

Düzce Üniversitesince kiraya verilen Taşınmazlara ait Kira Sözleşmelerinin 15’inci maddesinde, işletme ruhsatının her ne sebeple olursa olsun iptal edilmesi hallerinde kira sözleşmesinin 2886 sayılı Kanunun 62’nci maddesine göre tebligat yapmaya gerek kalmaksızın İdarece feshedilerek, kesin teminatının gelir kaydedileceği ve cari yıl kira bedelinin %25’inin ayrıca tazminat olarak tahsil edileceği hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve sözleşme hükümlerine göre İdare, müstecirler ile sözleşme imzalandıktan sonra kiraya verilecek alanlarda yürütülecek faaliyetlerle ilgili olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının alınmasını sağlaması ve sözleşme süresi içerisinde işletme ruhsatının iptal edilip edilmediğini kontrol etmesi gerekmektedir.

Mahallinde yapılan denetimlerde Düzce Üniversitesi içerisinde faaliyet gösteren kantin, spor tesisi, kafe ve restoranların hiçbirinin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, Üniversite kampüslerinde aktif olarak çalışan müstecirlere yazı gönderilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı almalarının sağlanacağı, bundan sonra yapılan ihalelerde de yer teslimi yapıldıktan sonra İdare tarafından belirlenecek sürede ruhsat ve işyeri açma belgelerinin isteneceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, Sözleşmenin konusuna giren faaliyetlerin mevzuata uygun olarak temiz ve güvenilir bir şekilde sunumunun yapılabilmesini sağlamak amacıyla İdarenin bu konudaki kontrollerini yapması ve ruhsatı olmayan işyerlerinin ruhsatlarını temin ettirmesi gerekmektedir.

e) Kiralanan yerle birlikte müstecirin kullanımına bırakılan demirbaşlar bulunmasına rağmen kira şartnamesi ve kira sözleşmesine aykırı olarak kiralanan yerdeki tefrişata dair tutanak tutulmaması

İdare tarafından kiraya verilen taşınmazlarla birlikte müstecirin kullanımına bırakılan demirbaşlar bulunmasına rağmen bu demirbaş malzemelerin tutanak altına alınmadığı ve yer teslim tutanağının eki yapılmadığı görülmüştür.

Düzce Üniversitesi Taşınmazlarına Ait Kira Şartnamesinin 10'uncu maddesinde, ihale komisyonları tarafından alınan ihale kararlarının ita amirlerince onaylandığı günden itibaren en geç beş iş günü içerisinde kiracıya veya yetkili vekiline imzası alınmak suretiyle elden veya iadeli taahhütlü mektupla tebliğ edileceği, bu tebliğden itibaren 15 (on beş) gün içinde kiracı; kesin teminatı yatırmak, sözleşmeyi düzenlemek, sözleşmenin notere tescili gereken hallerde notere tescil ettirmek ve ihaleyle ilgili vergi, resim, harç ve diğer giderleri ödemek zorunda olduğu, İdare de aynı süre içerisinde taşınmazı kiracıya mahallinde düzenlenecek tutanakla şartnamede belirtilen sınır ve niteliğe göre teslim edeceği, tutanakta taşınmaz bina ise müştemilatı, değilse üzerindeki muhdesat ve dikili şeylerin değerleri itibariyle gösterileceği, teslim tutanağının İdare ve kiracı tarafından imzalanacağı hüküm altına alınmıştır.

Düzce Üniversitesi ile kiracılar arasında akdedilen Kira Sözleşmelerinin 4'üncü maddesinde, kiraya verilecek taşınmaz, kiracıya İdare tarafından mahallinde tanzim edilecek tutanakla teslim edileceği, söz konusu tutanakta ise teslim edilen malzeme ve demirbaşların tam ve sağlam olup olmadığının belirtileceği hükme bağlanmıştır.

Düzce Üniversitesi Taşınmazlarına Ait Kira Şartnamesinin 17'nci ve Kira Sözleşmelerinin 15'inci maddelerinde ise kira sözleşmesi sona erdiğinde kiraya verilen yerin, kiracı tarafından herhangi bir tebligata gerek kalmadan taşınmazı kiraya veren İdare yetkililerine bir tutanakla teslim edileceği, bu tutanakta kiraya verilen yer teslim edilirken bu yerlerle birlikte kiracının tasarrufuna bırakılan ve teslim tutanağında belirlenen müştemilat, kapı, pencere, ocak, masa ve benzeri malzemelerin tam ve sağlam olup olmadığının yazılacağı, noksan olan, kırılan veya kaybolan malzeme ve muhdesatın kiracı tarafından aynen temin edileceği veya bedelinin Üniversitenin ilgili hesabına yatıracağı hükümleri düzenlenmiştir.

Yerinde yapılan denetimler neticesinde, yukarıda yer verilen sözleşme ve şartname hükümlerine rağmen müstecirlerin kullanımında bulunan çok sayıda ve maddi olarak değeri yüksek olan demirbaşlar bulunmasına rağmen bu demirbaşların sayısı ve değerine yönelik işyeri teslim edilirken herhangi bir tutanağın tutulmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu durum, Şartnamenin ve Sözleşmenin ilgili maddelerinin de uygulanmasını imkânsız hale getireceği, müstecirlere devredilen bu taşınırlardan kasıt, kusur veya ihmal sonucu kırılan, bozulan veya kaybolan taşınırların ilgililerden tazmini için gerekli işlemlerin yapılamayacağını ifade etmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmı, bundan sonra yapılacak ihalelerde yer teslim tutanağının ekine kiralanan yerdeki tefrişata dair tutanağın ekleneceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ifade edildiği üzere taşınır ve taşınmaz mallar kamu kaynaklarıdır ve bu kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımının sağlanması, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesi amacıyla gerekli tutanakların acilen tutulması gerekmektedir.

BULGU 7: Taşınmazlara Ait Kira Şartnamelerine ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa Uygun Olmayan İş ve İşlem Tesis Edilmesi

Üniversitenin kiraya verdiği alanların ihaleleri incelendiğinde aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

a) Yer tesliminin kira şartnamelerine göre yapılması gereken süreden geç yapılması

Kurumun kiraya verdiği alanların ihale işlem dosyaları incelendiğinde kira

şartnamelerine göre süresi içerisinde yapılması gereken yer teslimlerinin geç yapıldığı görülmüştür.

Düzce Üniversitesi Taşınmazlarına Ait Kira Şartnamesinin 10'uncu maddesinde, ihale komisyonları tarafından alınan ihale kararlarının ita amirlerince onaylandığı günden itibaren en geç beş iş günü içerisinde kiracıya veya yetkili vekiline imzası alınmak suretiyle elden veya iadeli taahhütlü mektupla tebliğ edileceği, bu tebliğden itibaren 15 (on beş) gün içinde kiracı; kesin teminatı yatırmak, sözleşmeyi düzenlemek, sözleşmenin notere tescili gereken hallerde notere tescil ettirmek ve ihaleyle ilgili vergi, resim, harç ve diğer giderleri ödemek zorunda olduğu, İdare de aynı süre içerisinde taşınmazı kiracıya mahallinde düzenlenecek tutanakla şartnamede belirtilen sınır ve niteliğe göre teslim edeceği, teslim tutanağının İdare ve kiracı tarafından imzalanacağı ve kira sözleşmesinin süresinin mahallinde yapılan yer teslimi tarihinde başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen Kira Şartnamesi hükmünden anlaşılacağı üzere, kira sözleşmesinin süresi sözleşmeye davet süresinden itibaren 15 gün içerisinde mahallinde yapılan yer teslim tutanağı ile başlayacak olup yer tesliminin de yalnızca bu süreler içerisinde yapılması öngörülmüştür.

Yapılan denetimlerde, aşağıdaki tabloda ayrıntısı verilen taşınmaz kiralamalarında yer teslim tarihlerinin sözleşmeye davet süresi içerisinde düzenlenmediği ve bu nedenle kira sözleşmesi süresinin gecikmesine sebebiyet verildiği tespit edilmiştir.

Her ne kadar Kamu idaresi tarafından iletilen cevapta, yer teslim süresinin geç yapılmasının sebepleri olarak kantin alanının yer değişikliği, ilgili bina kantinlerinde yapılan bakım, onarım, tadilat vb. süreçlerden kaynaklanan aksaklıklar olduğu ifade edilmişse de Kira şartnamesinin 10'uncu maddesinde yer alan hüküm açıktır ve bu hükme göre söz konusu gerekçelerle yer tesliminin geç yapılabilmesi öngörülmemiştir. Dolayısıyla kira sözleşmesinin süresi mahallinde yapılan yer teslim tutanağı ile başlayacağından konuyla ilgili gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerekmektedir.

Tablo 10:Yer Teslimi Geciken İşlerin Listesi

İhale Adı	Sözleşmeye Davet İçin Tebliğ Tarihi	Yer Teslim Tutanağının Düzenlenebileceği En Son Tarih	Yer Teslim Tutanağının Düzenlendiği Tarih	Yer Tesliminin Kaç Gün Geciktiği
Düzce MYO Kantini	09.08.2019	23.08.2019	04.11.2019	73 gün
Akçakoca MYO	09.08.2019	23.08.2019	13.09.2019	21 gün
Eski Hastane Yerleşkesi	10.01.2020	24.01.2020	14.02.2020	21 gün
Sağlık Uygulama Merkezi	07.09.2021	21.09.2021	05.10.2021	13 gün

Atatürk Eğitim ve Kültür Merkezi	29.07.2019	12.08.2019	13.09.2019	32 gün
Kurumsal Ürünler Satış Dükkanı	21.02.2018	07.03.2018	20.03.2018	13 gün
Orta Kafé Kütük Ev	13.05.2019	27.05.2019	14.06.2019	18 gün
Kahve Büfesi	13.09.2021	27.09.2021	22.12.2021	85 gün
Mehmet Akif Ersoy Eğitim ve Kültür Merkezi Kantini ve Kaynaşlı MYO Kantini	25.12.2019	09.01.2020	24.02.2020	46 gün

Bu itibarla, kira sözleşmesi sürelerinin geç başlatılmasına ve İdarenin gelir kaybına uğramasına yol açan ve sürekli hale gelmiş yer teslimlerinin geç yapılması uygulamasına son verilerek yer teslimlerinin mevzuata uygun olarak zamanında yapılmasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

b) Sözleşmeye davet süresi içerisinde sözleşmeyi imzalamayan kiracılar ile sözleşmeye davet süresi geçtikten sonra sözleşme imzalanması

Kurumun kiraya verdiği alanların ihale işlem dosyaları incelendiğinde, sözleşmeye davet süresi içerisinde sözleşmeyi imzalamayan kiracılar ile davet süresi geçtikten sonra sözleşme imzalandığı görülmüştür.

10.09.1983 tarih ve 18161 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde, genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

Mezkur Kanunun “Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu” başlıklı 57’nci maddesinde, sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşterinin 31’inci maddeye göre onaylanan ihale kararının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorunda olduğu, satışlara ilişkin ihalelerde müşterinin aynı süre içinde ihale bedelini ve müşteriye ait bulunan vergi, resim ve harçları yatırması, diğer giderleri ödemesi gerektiği ve bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihalenin bozulacağı ve varsa geçici teminatın gelir kaydedileceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan Düzce Üniversitesi Taşınmazlarına Ait Kira Şartnamesinin 10’uncu maddesinde de, ihale komisyonları tarafından alınan ihale kararlarının ita amirlerince onaylandığı günden itibaren en geç beş iş günü içerisinde kiracıya veya yetkili vekiline imzası

alınmak suretiyle elden veya iadeli taahhütlü mektupla tebliğ edileceği, bu tebliğden itibaren 15 (on beş) gün içinde kiracının; kesin teminatı yatırmak, sözleşmeyi düzenlemek, sözleşmenin notere tescili gereken hallerde notere tescil ettirmek ve ihaleyle ilgili vergi, resim, harç ve diğer giderleri ödemek zorunda olduğu, bu zorunlulukların yerine getirilmediği takdirde protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihalenin bozulacağı ve geçici teminatın gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Yapılan denetimlerde aşağıdaki tabloda ayrıntısı verilen bazı kiralama ihalelerinde sözleşmeye davet tebligatı yapıldıktan sonra 15 gün içerisinde sözleşmeyi imzalamaya gelmeyen kiracılara yönelik üzerlerine bırakılan ihalenin bozularak geçici teminatları gelir kaydedilmesi gerektiği halde bu işlemin yapılmayarak söz konusu kiracılarla gecikmeli de olsa sözleşme imzalandığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, sözleşmeye davet süresi geçtikten sonra sözleşmelerin sehven imzalandığı ve bundan sonraki ihalelerde sözleşmelerin mevzuatta belirlenen sürelerde imzalanmasına riayet edileceği ifade edilmiştir.

Tablo 11:Sözleşme İmzalanması Süresine Uyulmayan Kiralamaların Listesi

İhalenin Adı	Sözleşmeye Davet Yazısının Tebliğ Edildiği Tarih	Sözleşmenin İmzalanabileceği En Son Tarih	Sözleşmenin imzalandığı tarih
Mehmet Akif Ersoy Eğitim ve Kültür Merkezi Kantini ve Kaynaşlı MYO Kantini	25.12.2019	09.01.2020	15.01.2020
Atatürk Eğitim ve Kültür Merkezi Binası Kantini	25.07.2019	12.08.2019	16.08.2019
Fotokopi, Baskı, Kitap ve Düzce Üniversitesi Kurumsal Ürünleri Satış Dükkanı	20.02.2018	07.03.2018	20.03.2018

Bu itibarla, kamu kaynağının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılabilmesinin sağlanabilmesi için söz konusu mevzuat hükümlerine riayet edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Taşınmazın Süreli Olarak Tahsis Edilmesine İlişkin Protokolde Hatalı Hükümler Bulunması

Üniversite tarafından üniversite bünyesinde bulunan anaokulunun başka bir kamu kurumuna tahsis edildiği ancak tahsise ilişkin protokolün mevzuata uygun olarak düzenlenmediği görülmüştür.

24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 5018 sayılı Kamu Mali

Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde kamu idarelerinin, kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilecekleri, tahsis edilen taşınmazın amaç dışı kullanılamayacağı, Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Çevre ve Şehircilik Bakanlığının; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresinin yetkili olduğu, bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usullerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesine dayanılarak çıkartılan 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde bu Yönetmeliğin amacının, kamu idarelerinin mülkiyetlerindeki taşınmazların birbirlerine bedelsiz olarak tahsis ve devri ile; hazineye ait taşınmazlar ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kamu idarelerine tahsis ve devir işlemlerinin usul ve esaslarını belirlemek olduğu,

Mezkûr Yönetmelik'in "Tahsis yetkisi" başlıklı 4'üncü maddesi birinci fıkrasında, özel bir hüküm olmaması durumunda kamu idarelerinin, tahsis işlemini Kanununun 47'nci maddesine dayanarak yapabilecekleri,

"Tahsisli taşınmaza ilişkin giderler" başlıklı 7'nci maddesinde, tahsisli taşınmazlarla ilgili olarak harcamalara katılma payı da dâhil olmak üzere her türlü malî yükümlülükler ve diğer giderlerin, tahsis yapılan kamu idaresi tarafından ödeneceği,

Hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kamu idarelerinin mülkiyetindeki taşınmazlarını kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için birbirlerine devir veya tahsis edebilecekleri, söz konusu devir işlemine yönelik düzenleyici hükümlerin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'te bulunduğu ve bu Yönetmelik'e göre tahsisli taşınmazlarla ilgili olarak harcamalara katılma payı da dâhil olmak üzere her türlü malî yükümlülükler ve diğer giderlerin, tahsis veya devir yapılan kamu idaresi tarafından ödeneceği anlaşılmaktadır.

Düzce Üniversitesi ile Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında Üniversiteye ait

anaokulunun 16.06.2021 - 28.06.2024 tarihleri arasında Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne süreli tahsisine yönelik 16.06.2021 tarihinde protokol imzalanmıştır.

Söz konusu Protokolün “Tarafların yükümlülükleri” başlıklı 7’nci maddesi ‘Düzce Üniversitesinin yükümlülüklerini’ ifade eden kısmında;

1- Okulun tefrişat, demirbaş, bakım-onarım giderleri ile bahçeye ilişkin düzenlemelerin Üniversite tarafından karşılanacağı,

2- Anaokulun hizmet amaçlı olması sebebiyle merkezi sistem üzerinden doğalgaz ve su ihtiyaçlarının Üniversite tarafından karşılanacağı,

Düzenlenmiştir.

Yapılan denetimlerde, Düzce Üniversitesi ile Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında gerçekleştirilen Protokolün, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik’teki düzenleyici hükümlere uygun olmadığı, anaokulunun doğalgaz ve su ihtiyaçlarının tahsis yapılan kamu idaresi tarafından ödenmesi gerektiği halde Üniversite bütçesinden ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, protokoldeki hükümlerin revize edilmesi için çalışmalar yürütülmeye başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla, kamu kaynaklarının etkili ve ekonomik kullanımı açısından anaokulunun devri protokolü ile ilgili mevzuat hükümlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

BULGU 9: Tahsil Edilen Katma Değer Vergilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı Hesaplarına Gönderilmemesi

667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kapatılan vakıf yükseköğretim kurumu öğrencilerinden olup devlet üniversitelerine yerleştirilen öğrencilerden katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen öğrenim ücretlerinin içerisindeki katma değer vergisinin ayrıştırılmadığı ve bu vergilerin vergi dairesine gönderilmediği görülmüştür.

23.07.2016 tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 2’nci maddesinin 1’inci fıkrasına istinaden bazı vakıf yükseköğretim kurumları kapatılmıştır.

Anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 2’nci maddesi 4’üncü fıkrasında ise, kapatılan

yükseköğretim kurumlarında kayıtlı öğrencilerin, Yükseköğretim Kurulu tarafından Devlet üniversitelerine veya vakıf üniversitelerine yerleştirilecekleri, bu şekilde yerleştirilen öğrencilerin mezun oluncaya kadar vakıf yükseköğretim kurumlarına ödemeleri gereken ücretleri ilgili üniversiteye ödemeye devam edecekleri, bu fıkranın uygulanmasıyla ilgili olarak usul ve esasları belirlemeye, uygulamayı yönlendirmeye, her türlü tedbiri almaya ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Yükseköğretim Kurulunun görevli ve yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulu ise yukarıda anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesi 4'üncü fıkrasında yer alan hüküm gereğince ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek için usul ve esaslar belirlemiş ve bu usul ve esasları ise 19.12.2016 tarih 57802651/1179 sayılı yazı ile tüm üniversite rektörlüklerine dağıtmıştır.

Yükseköğretim Kurulu tarafından konuyla ilgili olarak belirlenen Usul ve Esasların 15'inci maddesinde;

“2016 -2017'den sonraki eğitim-öğretim dönemleri için Eylül ayından başlamak üzere üçer aylık dönemleri kapsayan toplam öğrenim ücretlerinin %80'lik kısmının öğrencilerin yerleştirildikleri yükseköğretim kurumu tarafından Aralık, Mart ve Haziran aylarının 10'una kadar özel öğrenci statüsünde eğitimine devam ettiği üniversiteye aktarılacaktır.”

Hükmü ile Anılan Usul ve Esasların 16'ncı maddesinde;

“Özel öğrenci statüsünde eğitim alan öğrencilerin yerleştirildikleri üniversiteler tarafından tahsil edilen ücretlerin %80'lik kısmının diğer üniversitelere aktarılmasında vakıf yükseköğretim kurumlarının ÖSYS kılavuzlarında belirtildiği şekilde KDV dahil edilerek tahsil ettikleri ücretlerden KDV düşüldükten sonraki %80'lik kısmını diğer üniversitelere aktaracaklardır.”

Hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarının kayıtlı öğrencileri Yükseköğretim Kurulu tarafından devlet veya diğer vakıf üniversitelerine yerleştirilecekleri, bu yerleştirilen öğrencilerin daha önce kayıtlı olduğu vakıf üniversitesine ödediği öğrenim ücretlerini Yükseköğretim Kurulu tarafından yerleştirildiği üniversiteye katma değer vergisi dâhil olarak ödemeye devam edeceği, bazı öğrencilerin ise yerleştirildiği üniversitelerden özel

öğrenci statüsü ile başka üniversitelere geçiş yapabileceği ve bu özel öğrenci statüsündeki öğrencilerin öğrenim ücretlerinin yine ilk yerleştirildiği üniversitece tahsil edileceği ancak katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen bu öğrenim ücretlerinden katma değer vergisi düşüldükten sonra kalan kısmın %80'inin özel öğrenci statüsünde kaydı bulunan üniversiteye aktarılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, 2016 yılı itibarıyla 667 sayılı KHK kapsamında kapatılan vakıf yükseköğretim kurumları öğrencilerinden olup Yükseköğretim Kurulunca Düzce Üniversitesine yerleştirilenlerden katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen öğrenim ücretlerinin içerisindeki katma değer vergisinin ayrıştırılmadığı ve bu vergilerin vergi dairesine gönderilmediği buna ilaveten özel öğrenci statüsü adı altına farklı üniversitelere geçiş yapan öğrencilerden tahsil edilen öğrenim ücretlerinden katma değer vergisi ayrıştırılmadan ilgili üniversitelere tahsil edilen toplam öğrenim ücretinin %80'inin tamamının gönderildiği tespit edilmiştir. Söz konusu hata sebebiyle 2016 yılından itibaren vergi dairesine katma değer vergisi beyannamesi ile bildirilerek ödenmesi gereken toplam 383.931,51 TL'lik katma değer vergisinin ödenmediği bu verginin 307.145,21 TL'sinin diğer üniversitelere gönderildiği anlaşılmıştır. Aşağıda yer verilen tablo durumu açıklamaktadır.

Her ne kadar Kamu idaresi tarafından iletilen cevapta, 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uygulamaya başlandıktan sonra Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından tarafımıza gönderilen önceki yazılarda harçların KDV dahil edilerek alınacağı hususu ile tahsil edilen harçlardan KDV düşüldükten sonraki kısmın üniversitelere aktarılacağı hususunun açıkça belirtilmediği ifade edilmişse ve Gelir İdaresi Başkanlığı Sakarya Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü'nün 20.12.2017 tarihli ve E.26828 sayılı "667 sayılı KHK ile üniversiteye yerleştirilen öğrencilerin ücretlerinde KDV Uygulaması" konulu yazısı ileri sürülmüşse de 19.12.2016 tarih 57802651/1179 sayılı yazı ile tüm üniversite rektörlüklerine dağıtılan 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede düzenlenen hususlarla ilgili olarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen Usul ve Esasların 16'ncı maddesi hükmü açıktır ve bu hüküm gereğince İdareler katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen öğrenim ücretlerinden katma değer vergisi iç iskonto yöntemiyle ayrıştırıldıktan sonra kalan kısmın %80'ini özel öğrenci statüsünde kaydı bulunan üniversiteye aktaracaklardır. Bu hüküm 19.12.2016 tarihinde düzenlenmesine rağmen İdare bu tarihten sonraki uygulamalarda da hatalı işleme devam etmiştir. Gelir İdaresi Başkanlığı Sakarya Vergi Dairesi Başkanlığı Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü'nün 20.12.2017 tarihli ve E.26828 sayılı yazısı incelendiğinde ise bulgu konusu hususu ilgilendirmediği söz konusu yazının 667 sayılı KHK kapsamında bir

devlet üniversitesine yerleştirilen öğrencilerin yerleştirildikleri üniversite dışında başka bir devlet üniversitesinde özel öğrenci statüsünde eğitime devam etmesi durumunda öğrencilerin yerleştirildikleri devlet üniversitesi tarafından tahsil edilecek eğitim-öğretim ücretinin %80'lik kısmının diğer bir devlet üniversitesine aktarılmasında tahsil edilen söz konusu ücret üzerinden ayrıca KDV hesaplanıp hesaplanmayacağı hakkında olduğu yani söz konusu ücrete dahil olan KDV'nin vergi dairesi hesaplarına aktarılmayacağıyla ilgili olmadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla 2016 yılından itibaren vergi dairesine katma değer vergisi beyannamesi ile bildirilerek ödenmesi gereken vergilerin ödenmesi gerekmektedir.

Tablo 12: Vergi Dairesine Yatırılmayan Katma Değer Vergisi Tutarları

Yıl	Toplam Yatan Harç	Yatan Harcın % 80'i ve Üni.Gönderilen	Toplam Yatan Harcın Kdv'si % 8 (a) = (b+c)	% 80'nin % 8 Kdv'si (b)	Düzce Üniversitesi Hesaplarında Kalan KDV (c)	Gönderilen	Gönderilmesi Gereken
Eylül-Aralık 2016	275.187,15	220.149,72	22.014,97	17.611,98	4.402,99	220.149,72	202.537,74
Ocak-Aralık 2017	892.470,36	713.976,29	71.397,63	57.118,10	14.279,53	713.976,29	656.858,18
Ocak-Aralık 2018	777.534,23	622.027,38	62.202,74	49.762,19	12.440,55	622.027,38	572.265,19
Ocak-Aralık 2019	729.612,15	583.689,72	58.368,97	46.695,18	11.673,79	583.689,72	536.994,54
Ocak-Aralık 2020	797.899,76	638.319,81	63.831,98	51.065,58	12.766,40	638.319,81	587.254,22
Ocak-Aralık 2021	823.030,77	658.424,62	65.842,46	52.673,97	13.168,49	658.424,62	605.750,65
Ocak-4 Kasım 2022	503.409,42	402.727,54	40.272,75	32.218,20	8.054,55	402.727,54	370.509,33
TOPLAM	4.799.143,84	3.839.315,07	383.931,51	307.145,21	76.786,30	3.839.315,07	3.532.169,87

Bu itibarla, söz konusu işlemlerle ilgili olarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan usul ve esaslar çerçevesinde iş ve işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Patent İşlemleri Hizmet Alımı Şartnamesinde Hata ve Eksikliklerin Bulunması

Üniversitenin iş ve işlemleri incelendiğinde, patent ve faydalı modeller için başvuruların yapılması ve diğer tüm fikri ve sınai mülkiyet haklarıyla ilgili temin edilen danışmanlık hizmet alımında hizmetin patent/faydalı model bazında ayrıntılı olarak tanımlanmadığı, aynı patent ve faydalı modeller için daha önceden hizmet alımı yapıldığı, teknik şartnamenin hatalı hazırlandığı ve taahhütname karşılığında hizmetin bedelinin ödendiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Şartnameler” başlıklı 12’nci maddesinde, İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik

şartnamelerin idarelerce hazırlanması esas olduğu, ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verileceği, belirlenecek teknik kriterlerin, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olması gerektiği, rekabeti engelleyici hususları içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliğini sağlaması gerektiği hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununu “Kamu zararı” başlıklı 71’inci maddesinde kamu zararının; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması olarak tanımlandığı, kamu zararının belirlenmesinde ise ilgili mevzuatında öngörülen haller dışında iş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan önce ödeme yapılmasının esas alınacağı hükmü düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümlerinden, idarelerin ihale öncesinde işin niteliğine göre ihtiyacını tam olarak netleştirmesi ve buna göre işin her türlü özelliğini belirten net bir şartname hazırlaması, maliyet oluşturan kalemlerin üzerinde çalışma yapması ve alım kapsamında teklif verecek olan firmalar arasında tereddüt oluşturulmaması ve rekabetin engellenmemesi gerekmekte olduğu diğer yandan kamu zararının belirlenmesinde ise ilgili mevzuatında öngörülen haller dışında iş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan önce ödeme yapılmasının kamu zararına sebebiyet veren hallerden biri olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, patent işlemleri hizmet alımı adı altında bir danışmanlık firmasından 08.03.2022 tarihinde katma değer vergisi dâhil 141.600,00 TL’lik hizmet alındığı ancak bu hizmet alımında ve bu hizmeti tanımlayan teknik şartnamede aşağıda ayrıntısı belirtilen hata ve eksikliklerin bulunduğu tespit edilmiştir.

1. Teknik Şartnamenin firma tarafından sağlanacak hizmetler başlığı altında düzenlenen 4.1’inci maddesinde, ihaleyi kazanan firmaya vereceği hizmete yönelik ödemelerin firma tarafından verilecek taahhünameye istinaden toplu olarak yapılacağı hükmünün düzenlendiği ve söz konusu düzenlemenin 5018 sayılı Kanunun 71’inci maddesine aykırı olduğu, bu hükme istinaden 08.03.2022 tarihinde patent işlemleriyle ilgili olarak henüz hizmet teslim alınmamasına rağmen ödeme yapabilmek amacıyla Muayene ve Kesin Kabul Tutanağı düzenlenerek, hizmetin tam ve eksiksiz olarak teslim alındığının tutanağa bağlandığı,

2. Teknik Şartnamenin firma tarafından sağlanacak hizmetler başlığı altında düzenlenen 4.1’inci maddesinde Düzce Üniversitesi Rektörlüğü çevre ve sağlık

teknolojilerinde ihtisaslaşma AR-GE projeleri kapsamında tarafımızca belirlenecek buluş ve tasarımlar için ön araştırma ve raporlama, patent başvurusu hazırlık, başvurunun yapılması, araştırma ve inceleme talebi, faydalı model başvurusu hazırlık, başvurunun yapılması, araştırma talebi, raporlu/raporsuz patent değerlendirme çalışmaları, yurtdışı PCT, EPO vs. başvuru yapılması, Pazar araştırması ve analizi, ticarileştirme çalışmaları, Türk Patent ve Marka Kurumu veya diğer kurumların bu başvurular sebebiyle isteyebileceği tüm resmi harçlar ve diğer işlem ücretlerinin kurumlara ödenmesinin takibi gibi konularda Üniversite adına hizmetin yürütülmesini sağlayacakları, firmaların tekliflerini teknik şartnamenin eki olan 17 adet patent/faydalı model için ayrı ayrı belirtmesi gerektiği ve toplam hizmet ücreti olarak tekliflerini sunacakları hükmü düzenlense de teknik şartname ekinde yer alıp hizmetin kapsamında olan Tablo 1’de yer alan 17 adet patent/faydalı modellerden 5 tanesinin 2021 yılında alımı yapılan danışmanlık hizmetinin kapsamında olduğu, yani aynı işler için iki kere ihtiyaç belirtildiği, buna ilaveten Tablo 1’de yer alan 17 patentten 11 tanesinin ise başvuru işlemlerinin 2022 yılından önce başlamış olduğu bu sebeple teknik şartnamede sayılan hizmetlerin bir kısmına ihtiyaç duyulmayacağına anlaşıldığı, bu patent/faydalı modellerle ilgili olarak vekil firma tarafından hangi ihtiyaçların karşılanacağına patent/faydalı model baz alınarak ayrıntılı bir şekilde düzenlenmediği, hizmetle ilgili tanımlamanın patent bazında değil de patent süreciyle ilgili genel prosedürlerin tamamının sayılarak tanımlandığı, bu sebeple ihtiyaç olmayan hizmetlere teknik şartnamede yer verildiği,

3. Teknik şartnamede belirtilen ihtiyacın kapsamı ile patentlerin fiili durumları uyuşmadığı için bu durumdan habersiz olan istekliler açısından rekabeti engelleyen bir teknik şartnamenin düzenlenmiş olduğu, bu sebeple alım kapsamında teklif verecek olan firmaların teklif fiyatları arasında farklılıklar oluşabileceği,

Tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, bulgu konusu hususların ortadan kaldırılabilmesi için gerekli özenin gösterileceği bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla, bulgu metninde ifade edilen eksiklikler doğrultusunda patent işlemleriyle ilgili düzenlenecek şartnamelerde patent/faydalı modeller ile ilgili olarak hangi patent/faydalı modelin neye ihtiyacı olduğunun net olarak belirlenmesi ve bu ihtiyaca göre alımın gerçekleştirilmesinin sağlanması ve taahhüt karşılığı ödeme yapılması uygulamasına son verilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Yapım İşleri ve Hizmet Alımlarında Hakediş Raporu Düzenlenmeden Ödeme Yapılması

Doğrudan temin usulüyle yaptırılan yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin hakediş raporu düzenlenmeden ödendiği görülmüştür.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği’nin “amaç” başlıklı 1’inci maddesinde, bu Yönetmeliğin amacının, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde malî işlemlerin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi kapsamında, harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgelerin ve bunlardan bu Yönetmelikte düzenlenmesi gerekenlerin şekil ve türlerini belirlemek olduğu hükmü düzenlenmiştir.

Mezkur Yönetmelik’in “Hakediş raporu” başlıklı 7’nci maddesinde ihale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde Yapım İşleri Hakediş Raporu (Örnek 3) ile Hizmet İşleri Hakediş Raporunun (Örnek 4) düzenleneceği, Yapım İşleri Hakediş Raporunun, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluştuğu ve yapımın türüne göre ilgili sayfalar ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanacağı ve yetkili makamca onaylanacağı, Hizmet İşleri Hakediş Raporunun ise hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluştuğu ve hizmetin türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfalar ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanacağı ve yetkili makamca onaylanacağı hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik’in ekindeki örnek 3 ve 4’te yer alan Yapım İşleri ve Hizmet İşleri Hakediş Raporu şu belgelerden oluşmaktadır: Hakediş raporu, dizi pusulası, ağırlık oranları temsil katsayıları, metraj icmali, fiyat farkı hesap tablosu, ihzarat tespit tutanağı, yıllık ödenek dilimleri, yapılan işler listesi, hakediş özeti, hakediş icmali.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61’inci maddesi 3’üncü fıkrasında muhasebe yetkililerinin ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve eki belgeleri üzerinde yetkililerin imzasını, ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam olmasını,

maddi hata bulunup bulunmadığı ve hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri kontrol etmekle yükümlü olduğu, aynı maddenin devamında ise, muhasebe yetkililerinin yukarıda sayılan konulara ilişkin hata veya eksiklik bulunması halinde ödeme yapamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği kapsamında yer alan kamu idarelerince, ihaleli veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ve hizmet alımlarında, sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenebilmesi için ilgisine göre Yönetmelikte ifade edilen hakediş raporlarından birinin düzenlenmesi gerektiği ve bu belgeler temin edilmeden de muhasebe yetkilisinin ödeme yapamayacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilen tüm yapım işleri ve hizmet alım bedellerinin ödenmesinde ilgili hakediş raporlarının düzenlenmediği ancak buna rağmen muhasebe yetkilisinin ödeme yaptığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıyş, bundan sonraki işlemlerde, ödeme emri belgesi ekine Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinde belirtilen (hakediş raporu) belgelerin eksiksiz olarak ekleneceği bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu mevzuat hükümlerinin uygulanması zorunlu olup denetime esas bilgi ve belgeler ile hakediş raporlarının eksiksiz bir şekilde düzenlenerek ödeme dosyalarına eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Parasal Sınırım Üzerindeki Taşınır Satışlarında Üst Yöneticinin Onayının Alınmaması

Hurdaya ayrılarak satışı gerçekleştirilen taşınırların Parasal Sınırlar ve Oranlar Tebliğinde belirtilen parasal sınırı aştığı hâlde satışa ilişkin idari işlemlerin “üst yöneticinin” onayı ile gerçekleştirilmediği görülmüştür.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği’nin “Belge ve cetveller” başlıklı 10’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (e) bendinde, “Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı’nın”; taşınırların kaybolma, çalınma ve fire gibi herhangi bir nedenle yok olması veya sayımda noksan çıkması, yıpranma, kırılma veya bozulma ya da teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmaz hale gelmesi nedeniyle hurdaya ayrılması ile canlı taşınırların ölmesi gibi nedenlerle kayıtlardan çıkarılmasını sağlamak amacıyla iki

nüsha olarak düzenleneceği, tutanağın harcama yetkilisi tarafından görevlendirilecek en az üç kişiden oluşan komisyonca imzalanıp, harcama yetkilisi tarafından onaylanacağı düzenlenmiştir.

Mezkûr Yönetmeliğin “Yetki” başlıklı 39’uncu maddesinin (f) bendinde, Bakanlığın; harcama yetkililerinin onayı ile harcama birimleri ve diğer kamu idarelerine devredilecek taşınırlar ile satışı yapılacaklar için tutar belirlemeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

19.02.2022 tarih ve 31755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğünün 74 sıra numaralı Parasal Sınırlar ve Oranlar Tebliği’nin “Taşınırların kayıtlardan çıkarılması” başlıklı 9’uncu maddesinde;

“Taşınır Mal Yönetmeliğinin 39 uncu maddesi gereğince, taşınırların devir ve satış suretiyle kayıtlardan çıkarılmasında Tablo I/D bölümünde gösterilen parasal sınırlar dikkate alınır. Taşınırların kayıtlardan çıkarılması, söz konusu sınırlar dâhilinde ise harcama yetkilisinin, üzerinde ise ilgili üst yöneticinin onayı ile yapılır.

(2) Devir ve satış işlemlerinin birden fazla taşınırı ihtiva etmesi halinde söz konusu sınırlar taşınır bazında değil, işlem bazında uygulanır.”

hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu Tebliğ’in ekinde yer alan “Taşınır Malların Kayıtlardan Çıkarılması” başlıklı Tablo I/D kısmında, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre harcama yetkilisinin onayı ile kayıtlardan çıkarılacak taşınırlar için uygulanacak limitler;

- Taşınırların kamu idareleri arasında bedelsiz devri ve satışında 15.000,00 TL,
- Taşınırların aynı kamu idaresine bağlı harcama birimleri arasındaki devrinde 55.000,00 TL,

Yukarıda belirtilen limitlerin, kuruluş merkezleri ile büyükşehir belediyesi bulunan illerde 3 katı olarak uygulanacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, taşınırların kaybolma, çalınma, fire gibi nedenlerle yok olmaları veya yıpranma, kırılma, bozulma gibi teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmaz hale gelmeleri nedeniyle hurdaya ayrılmasında “Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı”nın düzenlenmesi, hurdaya ayrılmış olsa dahi hukuki ve fiili olarak hala idarenin hüküm ve tasarrufunda bulunan ve mevzuatına göre taşınır

olarak görülen hurdaların devirlerinde veya satışlarında bahsi geçen Tebliğ’de belirtilen parasal sınırlar dâhilinde olanlar için “harcama yetkilisinin” bu sınırı aşanlar için ise “üst yöneticinin” onayının alınmasının gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Düzce Üniversitesince 31 Aralık tarih ve 10739 numaralı muhasebe işlem fişi ile 828.371,10 TL’lik hurdaya ayrılmış taşınırın yukarıda yer verilen Tebliğ’in ilgili kısmında belirtilen parasal sınırı aşmasına rağmen üst yöneticinin onayı alınmadan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hurda İşletmesi Müdürlüğüne 2022 yılı içerisinde 193.366,21 TL’ye satıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, hatalı işlemin sehven yapıldığı ve bundan sonra yapılacak hurda teslimlerinde parasal limitlere dikkat edilerek Üst Yönetici Olur’u alınarak işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, hurdaya ayrılarak satılmasına karar verilen taşınırın, Tebliğ’de belirtilen parasal sınırı aşması halinde söz konusu idari işlemlerin “üst yöneticinin” onayı ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Belirli Bir Süre İçeren ve Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen İşlerin Sözleşmeye Bağlanmaması

Doğrudan teminle gerçekleştirilen ve belli bir süre gerektiren işler için sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

20.06.2021 tarih ve 31517 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Doğrudan temine ilişkin açıklamalar” başlıklı 22.1.1.3’üncü maddesinde; doğrudan teminle alımı yapılacak malın tesliminin veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu; bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılmasının ise idarelerin takdirinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

27.12.2014 tarihli ve 29218 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği’nin “Hakediş raporu” başlıklı 7’nci maddesinde de ihale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde Yapım İşleri Hakediş Raporu (Örnek 3) ile Hizmet İşleri Hakediş Raporunun (Örnek 4) düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, malın tesliminin, hizmetin veya yapım

işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bu işler kapsamında sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde Hakediş Raporunun düzenlenmesi gerektiği açıktır.

Yapılan denetimlerde, Düzce Üniversitesi tarafından doğrudan teminle yaptırılan ve belli bir süreyi gerektirdiği anlaşılan, aşağıdaki tabloda örnekleri verilen işler için sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıyş, bundan sonra belirli bir süre içeren ve doğrudan teminle gerçekleştirilen işlerin sözleşmeye bağlanmasına gereken özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

Tablo 13:Sözleşme İmzalanması Gerektiği Halde Sözleşmesiz Yaptırılan İşler

İşin Adı	İşin Tutarı (KDV Dahil)
Üniversitemiz Öğrencilerinin Etkinliklere Taşınması İçin Araç Kiralanması Hizmet Alımı İşi	73.337,00 TL
Patent İşlemleri Hizmet Alımı İşi	141.600,00 TL
Düzce Üniversitesi Yurtdışından Öğrenci Seçme Sınavı Sınav Organizasyonu Hizmet Alımı İşi (DÜ-YÖS)	68.676,00 TL
Tıp Fakültesi ve Sağlık Bilimleri Fakültesi mezuniyet töreni için sahne ve led kiralaması	37.760,00 TL
Üniversitemiz mezuniyet töreni için alan süslemesi hizmeti	30.090,00 TL
Üniversitemiz öğrencilerine verilmek üzere iftar yemeği alımı	40.435,20 TL
DÜFEST etkinlikleri kapsamında sahne, ses ve ışık sistemi kiralaması	82.600,00 TL
Üniversitemizde düzenlenen etkinlikler için ses ve ışık hizmeti kiralaması	21.240,00 TL
Üniversitemiz öğrencilerinin Çanakkale Şehitlikleri Gezisi için araç kiralama	84.724,00 TL
Üniversitemiz Mühendislik Fakültesi ve Kaynaşlı MYO Binalarında Çeşitli Onarım İşi	21.995,20 TL
Üniversiteye Ait Asansörlerin Yetkili Onay Kuruluşunca Eksikliklerinin Tamamlanarak Yeşil Etiket Alınması İşi	77.762 TL

Bu itibarla, doğrudan teminle yapılan teslimi veya yapılması belli bir süreyi gerektiren işlerin sözleşmeye bağlanması ve bu işlerin ödemesinin yapılabilmesi için sözleşme hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin hakediş raporuyla belgelendirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**DÜZCE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	49
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	51
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	52
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	52
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	53
6. DENETİM BULGULARI.....	53

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Fiyat Tarife Cetvelinde Fiyatı Belli Olmayan Hizmetler	57

KISALTMALAR

DAGEM : Arıcılık Araştırma Geliştirme ve Uygulama Merkezi

DÜBİT : Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi

DÜYEM : Yaşam Boyu Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi

GETAT : Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi

TÖMER : Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Mevzuatında Yer Alan Usule Göre Dağıtımının Yapılmaması
2. Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezinin İş ve İşlemlerinde Hata ve Eksikliklerin Bulunması
3. Gerçekleştirilen Dolum ve Etiketleme Hizmetlerine Yönelik Ücret Tarifesinin Belirlenmemesi ve Verilen Hizmetlere Yönelik Tahsilatların İzlenmemesi
4. Usulüne Uygun Olarak Yetki Devredilmeyen Personelin İdare Adına Sözleşme İmzalaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Düzce Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 02.07.2007 tarih ve 26570 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Düzce Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetlerde bulunmak, seminer, konferans, sempozyum düzenlemek, kurslar açmak,

b) Tahlil, uygulama, iş değerlendirmesi ve koordinasyon hizmetleri yapmak, bunlara ilişkin raporlar hazırlamak,

c) Sağlık hizmetleri kapsamında hastaneler, klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler, laboratuvar ve mahallinde yapılacak her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve benzeri hizmetleri yapmak,

ç) Laboratuvar ve atölyelerin faaliyet alanına giren konularda mal ve hizmet üretiminde bulunmak,

d) Faaliyet alanı çerçevesinde, fiziki kapasite oranında iş ve hizmet üretmek, bilgi işlem ve bilgisayar teknolojisini kullanarak her türlü iş ve hizmetleri yapmak, elektronik dizgi ve çoğaltma sistemleriyle kitap ve her türlü basılı evrak çoğaltmak, basmak, cilt ve baskı işleri yapmak, bunların satışını yapmak,

e) Üretilen ürünleri değerlendirmek, pazarlamak, Rektörün izni alınmak şartıyla bu ürünlerin pazarlaması, satışı için satış ve sergi yerleri açmak ve işletmek.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan

ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 11’dir.

İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 6 şef, 6 bilgisayar işletmeni, 1 memur, 4 sürekli işçi olmak üzere 18 personel hizmet vermekte olup bunlardan 5’inin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü, 3 uzman ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Düzce Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 192.685.763,62 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gelir-gider bütçesi 385.784.763,62 TL’ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 367.046.340,82 TL bütçe giderine karşılık 243.177.381,32 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 245.705.992,59 TL gelir elde edilmiş,

355.676.018,75 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 109.970.026,16 TL zararla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Düzce Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile 27.12.2014 tarih ve 29217 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Düzce Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Mevzuatında Yer Alan Usule Göre Dağıtımının Yapılmaması

Bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları, sürekli eğitim merkezleri ile düzenli döner sermaye geliri olan yükseköğretim kurumlarında üretilen mal ve hizmetlerden elde edilen gelirlere, bu gelirlere katkısı bulunan öğretim elemanlarına yapılacak ek ödemelerin 2547 sayılı Kanununun 58'inci maddesi (d) fıkrası kapsamında dağıtılmadığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesi (d) fıkrasında, ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu ve bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları ile sürekli eğitim merkezleri, açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumları ile düzenli döner sermaye geliri olan yükseköğretim kurumlarında üretilen mal ve hizmetlerden elde edilen döner sermaye gelirlerine katkısı bulunan öğretim elemanlarına yapılacak ek ödemeler hakkında da (c) fıkrası hükümlerinin uygulanacağı hükmü düzenlenmiştir.

Anılan Kanununun 58'inci maddesi (c) fıkrasında öğretim elemanları ve diğer personelin

ek ödeme tavanıyla ilgili düzenleme yapıldığı ancak hizmete katkı unsurları esas alınarak yapılacak ek ödeme oranlarının belirlenmediği söz konusu belirlemenin Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik ile yapıldığı anlaşılmıştır.

2547 sayılı Kanunun 58'inci maddesine dayanılarak hazırlanan ve 18.02.2011 tarih ve 27850 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde bu Yönetmelik'in, yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin hizmete katkı unsurları esas alınarak yapılacak ek ödeme oranları ile bu ödemelerin usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlandığı,

Mezkûr Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde ise, döner sermaye gelirlerinden öğretim elemanları ve diğer personele dağıtılacak ek ödemelerin, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara ve oranlara uygun olarak yetkili kurullara tanınan yetki çerçevesinde birimler veya alt birimler bazında yapılacağı, Yönetim kurullarınca, Kanunun 58'inci maddesi uyarınca belirlenen tavan ek ödeme oranlarını geçmemek üzere ek ödeme oranlarının belirleneceği, yapılacak ek ödemeye esas katkı oranlarının belirlenmesinde 5'inci maddede belirlenen; kurumsal katkı puanı (A puanı), bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı), eğitim-öğretim faaliyeti puanı (C puanı), bilimsel faaliyet puanı (D puanı) ve diğer faaliyetler puanının (E puanı) esas alınacağı, Kanunun 58'inci maddesinin (c) fıkrası kapsamında bulunan birimlerde söz konusu puanların tamamının kullanılacağı ancak (c) fıkrası dışındaki birimlerde ise yönetim kurullarınca, yükseköğretim kurumunun yapısı ve mali durumu göz önünde bulundurularak söz konusu puanların bir veya birden fazlasının kullanılmasına karar verilmek suretiyle belirleme yapılacağı,

Anılan Yönetmelik'in "Dağıtım esasları" başlıklı 5'inci maddesi 13'üncü fıkrasında bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları, sürekli eğitim merkezleri ile düzenli döner sermaye geliri olan yükseköğretim kurumlarında döner sermaye gelirlerine katkısı bulunan öğretim elemanlarına yapılacak ek ödemede, (A), (B), (C), (D) ve (E) puanlarından biri veya birden fazlasının kurumun yapısı ve mali durumu göz önünde bulundurularak kullanılabilceği,

Hükümleri düzenlenmiştir.

Diğer yandan 20.12.2017 tarih ve 2017/247 sayılı Karar ile Düzce Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edilerek 01.01.2018 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Dışında Kalan Birimlerde Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönerge'nin "Dağıtım Esasları" başlıklı 7'nci maddesinde de Kanununun 58'inci maddesinin (d) fıkrası kapsamında bulunan birimlerde yapılan iş ve hizmetler karşılığı elde edilen gelirlere, kanuni kesintiler ile varsa yapılan iş veya hizmetlerle bağlantılı giderler düşüldükten sonra geri kalan tutarın hizmet karşılığı olarak katkı oranları dikkate alınmak suretiyle hizmeti veren öğretim elemanlarına ödeneceği, bu kapsamda öğretim elemanlarına yapılacak ek ödemede, Yönetim Kurulunca Yönetmeliğin 5'inci maddesinde belirlenen puanlardan biri ve birden fazlasının esas alınacağı ve bu usullere tabi olan birimlerin ise Yönergenin ekinde yer alan EK -1 numaralı Tablo I'de sayıldığı ifade edilmiştir.

Yönerge'nin ekinde yer alan EK-1 numaralı Tablo I'de ise Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT), Yaşam Boyu Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (DÜYEM), Arıcılık Araştırma Geliştirme ve Uygulama Merkezi (DAGEM), Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER), Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) Uygulama ve Araştırma Merkezi, Tarımsal Atıkların Endüstriye Geri Kazanımı Uygulama ve Araştırma Merkezi, Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları, sürekli eğitim merkezleri ile düzenli döner sermaye geliri olan yükseköğretim kurumlarında üretilen mal ve hizmetlerden elde edilen döner sermaye gelirlerinden yapılacak olan ek ödemelerin dağıtılmasında, hizmet karşılığı olarak katkı oranları dikkate alınmak suretiyle hizmeti veren öğretim elemanlarına bu Yönetmelikte belirtilen esaslara ve oranlara uygun olarak yetkili kurullara tanınan yetki çerçevesinde birimler veya alt birimler bazında yapılacağı, ek ödemeye esas katkı oranlarının belirlenmesinde kurumsal katkı puanı (A puanı), bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı), eğitim-öğretim faaliyeti puanı (C puanı), bilimsel faaliyet puanı (D puanı) ve diğer faaliyetler puanının (E puanı) esas alınacağı ve bunlardan biri veya birden fazlasının kullanılmasına yönetim kurulunca karar verileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, Orman ve Mühendislik Fakültesi ile DÜBİT, GETAT, DÜYEM ve DAGEM gibi merkezlerde üretilen mal ve hizmetlerden elde edilen döner sermaye

gelirlerinden yapılacak olan ek ödemelerin dağıtılmasında 2547 sayılı Kanununun 58'inci maddesi (d) fıkrası esas alınması gerektiği halde bu fıkra kapsamında dağıtımın yapılmadığı tespit edilmiştir. Üniversite Yönetim Kurulunca ilgili merkezler için herhangi bir dağıtım katsayısı belirlenmediği, elde edilen gelirlerin dağıtılmasında hataların bulunduğu görülmüş olup söz konusu dağıtımın hangi usul ve esaslar kapsamında yapıldığı da anlaşılamamıştır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, bundan sonraki süreçte dağıtım katsayılarının Üniversite Yönetim Kurulunca belirleneceği ve Yönetim Kurulunda belirlenen katsayılara ve Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliği kapsamında hazırlanmış Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Sağlık Uygulama Ve Araştırma Merkezi Dışında Kalan Birimlerde Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uyulacak Usul Ve Esaslar Hakkında Yönerge hükümlerine göre dağıtım yapılacağı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, ek ödeme dağıtılmasında hata ve eksikliklerin giderilerek mevzuat hükümlerine riayet edilerek dağıtımın gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezinin İş ve İşlemlerinde Hata ve Eksikliklerin Bulunması

Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT) bünyesinde verilen bazı hizmetlere yönelik fiyat tarife cetvelinde herhangi bir fiyatın belirlenmediği, bu hizmetler için DÜBİT müdürlüğü ile iletişime geçilmesi gerektiği yönünde bir kararın alındığı ve Üniversite Yönetim Kurulunca kabul edilen esaslarda yeri olmayan hizmetlerin Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT) bünyesinde verildiği ve verilen bu hizmetlerin fiyatlarının yetkisi olmayan birimce belirlendiği görülmüştür.

a) DÜBİT merkezinde sağlanan hizmetlere yönelik fiyat tarifesinde belirli hizmetler için herhangi bir fiyatın öngörülmemiş olması

Üniversitenin Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT) bünyesinde verilen hizmetlerin fiyatları belirlenirken bazı hizmetlere yönelik fiyat tarife cetvelinde herhangi bir fiyatın belirlenmediği, bu hizmetler için DÜBİT müdürlüğü ile iletişime geçilmesi gerektiği yönünde bir kararın alındığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Üniversitelerin uygulama alanına yardımı” başlıklı 37’nci maddesinde, Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetler ile üniversitede ve üniversiteye bağlı kurumlarda, hasta muayene ve tedavisi ve bunlarla ilgili tahliller ve araştırmaların üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik’in “Fiyatların tespiti” başlıklı 7’nci maddesinde, bu işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının tespitinde piyasa fiyatlarının göz önünde tutulacağı, mal ve hizmetlerin fiyatlarının, yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edileceği, fiyat tespitinde diğer yükseköğretim kurumlarında uygulanan fiyatlar ile üretim ve hizmetin niteliği ve çevre şartlarının da göz önünde tutulacağı düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetlerin üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabileceği ve bu işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının tespitinin ise üniversite yönetim kurulunca yapılacağı bu kurulun haricinde herhangi bir hizmetin fiyatını belirleme yetkisinin başka herhangi bir kişi ya da kurulda bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, DÜBİT Merkezinde sağlanan hizmetlere yönelik fiyat tarifesinin 08.03.2022 tarihinde belirlendiği ancak bu fiyat tarifesinde fiyatı belirlenmemiş aşağıdaki tabloda belirtilen hizmetlerin bulunduğu ve bu hizmetlerin fiyatlarının DÜBİT Müdürlüğü ile iletişime geçilerek belirleneceği yönünde düzenleme yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 1: Fiyat Tarife Cetvelinde Fiyatı Belli Olmayan Hizmetler

Hizmetin Kapsamı	Hizmetin Adı	Hizmetin Bedeliyle İlgili Yapılan Düzenleme
Tasarım Prototipleme	3 Boyutlu Renkli Seramik Baskı	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Tasarım Prototipleme	3 Boyutlu Renkli Plastik Baskı	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Tasarım Prototipleme	3 Boyutlu Yüksek Çözünürlükte Plastik Baskı	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Tasarım Prototipleme	3 Boyutlu Optik Tarama	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle

		İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Tasarım Prototipleme	3 Boyutlu Filament Baskı	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Tasarım Prototipleme	Yaşlandırma Testi	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Gaz Kromatografisi	Numune Hazırlama	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)
Polimer ve Organik Kimya Analizleri	Numune Hazırlama	İlgili Analiz Detayları İçin Bizimle İletişime Geçiniz. 0380 542 11 00 (dahili:1907)

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespite iştirak edilmiş, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu uygulama, DÜBİT merkez müdürlüğüne geniş takdir yetkisi bırakmakta ve hesap verilebilirliği engellemektedir. Herhangi bir yasal dayanağı olmayan uygulamanın sonlandırılması gerekmektedir.

b) Üniversite yönetim kurulunca verilmesi belirlenen hizmetler dışında hizmet verilmesi ve verilen hizmetlerin fiyatlarının yetkisi olmayan kişilerce belirlenmesi

Üniversite Yönetim Kurulunca kabul edilen esaslarda yeri olmayan hizmetlerin Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT) bünyesinde verildiği ve verilen bu hizmetlerin fiyatlarının yetkisi olmayan DÜBİT müdürlüğüne belirlendiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Üniversitelerin uygulama alanına yardımı” başlıklı 37’nci maddesinde, Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversite içinde veya hizmetin gerektirdiği yerde, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetler ile üniversitede ve üniversiteye bağlı kurumlarda, hasta muayene ve tedavisi ve bunlarla ilgili tahliller ve araştırmaların üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik’in “Fiyatların tespiti” başlıklı 7’nci maddesinde, bu işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının tespitinde piyasa fiyatlarının göz önünde tutulacağı, mal ve hizmetlerin fiyatlarının, yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edileceği, fiyat tespitinde diğer yükseköğretim kurumlarında uygulanan fiyatlar ile üretim ve hizmetin niteliği ve çevre

şartlarının da göz önünde tutulacağı düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluş veya kişilerce, üniversiteler ve bağlı birimlerden istenecek, bilimsel görüş proje, araştırma ve benzeri hizmetlerin yalnızca üniversite yönetim kurulunca kabul edilecek esaslara bağlı olmak üzere yapılabileceği ve bu işletmelerde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının üniversite yönetim kurulunca tespit edileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, DÜBİT merkezinde üniversite yönetim kurulunca verilmesi kabul edilen hizmetlerden olmayan ve dolayısıyla fiyat tarife cetvelinde de fiyatı tespit edilmemiş olan bazı hizmetlerin talep eden kişi ve/veya kuruluşlara verildiği ve bu hizmetlere yönelik fiyatlandırma işleminin DÜBİT Merkez Müdürlüğünce gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ifade edilmiştir.

Bu itibarla, Üniversite yönetim kurulunca DÜBİT Merkezinde verilmesi muhtemel her bir hizmetin belirlenmesi ve bu hizmetlerin fiyatının da tespit edilmiş olması gerekmektedir.

BULGU 3: Gerçekleştirilen Dolum ve Etiketleme Hizmetlerine Yönelik Ücret Tarifesinin Belirlenmemesi ve Verilen Hizmetlere Yönelik Tahsilatların İzlenmemesi

Üniversitenin Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde bulunan üretim merkezinde gerçekleştirilen fason üretimler ile dolum ve etiketleme hizmetlerine yönelik herhangi bir tarife belirlenmediği, bu sebeple verilen hizmetlerin hangi bedel üzerinden verildiğinin tespit edilemediği, söz konusu ücretlerin ilgililerden tahsil edilip edilmediğiyle ilgili belirsizliğe sebebiyet verildiği anlaşılmıştır.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik’in “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde, Bu Yönetmeliğin amacının 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58’inci maddesi uyarınca, yükseköğretim kurumlarının eğitim, öğretim, araştırma ve uygulama birimlerinde kendi faaliyet alanları kapsamında bulunmak suretiyle kurulacak döner sermaye işletmelerinin kuruluş ve işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu,

Anılan Yönetmelik’in “Fiyatların tespiti” başlıklı 7’nci maddesinde, bu işletmelerde

üretilen mal ve hizmetlerin fiyatlarının tespitinde piyasa fiyatlarının göz önünde tutulacağı, mal ve hizmetlerin fiyatlarının, yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca tespit edileceği, fiyat tespitinde diğer yükseköğretim kurumlarında uygulanan fiyatlar ile üretim ve hizmetin niteliği ve çevre şartlarının da göz önünde tutulacağı,

Mezkur Yönetmelik'in "Gelir ve giderler ile bunların muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesi 1'inci fıkrasında ise, döner sermaye işletmesinin gelirlerinin işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları, şartlı bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerden, giderlerinin ise faaliyet alanlarıyla ilgili giderlerden oluştuğu,

Hüküm altına alınmıştır.

Yapılan denetimlerde, Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT) bünyesinde bulunan üretim merkezinde 2022 yılı içerisinde bazı şirketlere 250 milimlik şişeler kullanılarak 10.509 adet şişenin dolum, etiketleme, güvenlik bandı takma ve kolileme hizmetinin verildiği ancak söz konusu hizmetlerin hangi bedel üzerinden ücretlendirildiğine yönelik herhangi bir açıklama yapılamadığı ve söz konusu hizmetlere yönelik fiyat tarifesinin belirlenmediği dolayısıyla bu hizmetlere yönelik tahsilatların da izlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespite iştirak edilmiş, düzeltme işlemlerine başlanılacağı bilgisi verilmiştir.

Bu itibarla, üniversite yönetim kurulu tarafından Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde gerçekleştirilen tüm hizmetlere yönelik fiyat tarifesinin belirlenmesi ve bu tarife gereğince tahsil edilmesi gereken ücretlerin takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Usulüne Uygun Olarak Yetki Devredilmeyen Personelin İdare Adına Sözleşme İmzalaması

Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜBİT) müdürünün usulüne uygun olarak verilen herhangi bir yetkisi bulunmamasına rağmen Üniversiteyi 5 yıl taahhüt altına alacak şekilde bazı şirketlerle "Fason Üretim Sözleşmesi" imzaladığı anlaşılmıştır.

18.06.2020 tarih 31159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "amaç ve kapsam" başlıklı

1'inci maddesinde bu Yönetmeliğin amacının 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 58'inci maddesi uyarınca, yükseköğretim kurumlarının eğitim, öğretim, araştırma ve uygulama birimlerinde kendi faaliyet alanları kapsamında bulunmak suretiyle kurulacak döner sermaye işletmelerinin kuruluş ve işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu,

Anılan Yönetmelik'in "Yönetim" başlıklı 9'uncu maddesinde, döner sermaye işletmesinin yönetim kurulunun, yükseköğretim kurumu yönetim kurulu olduğu, yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunun işletmeyi idare etmek üzere yürütme kurulu oluşturabileceği ve yetkilerini uygun gördüğü ölçüde yürütme kuruluna devredebileceği,

Hükümleri düzenlenmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "İşletme müdürü" başlıklı 11'inci maddesinde, işletme müdürünün görevleri, işletmenin idari, malî ve teknik işlerini, ilgili mevzuat hükümleri, çalışma programları, bütçe esasları ve işletmecilik ilkelerine uygun biçimde yürütmek, döner sermaye kadrolarına atanan veya görevlendirilen memurlar ile işletmeye alınan işçilerin görevlerini iş bölümü esasları dâhilinde düzenlemek, izlemek ve denetlemek, döner sermaye memurlarının atamalarını teklif etmek ve işletmeye işçi alınması, çıkarılması ve işçilerin özlük haklarına ilişkin işleri yapmak, işletmenin çalışma programlarının ve bütçe tasarılarının zamanında hazırlanmasını sağlamak, canlı ve cansız demirbaşları ile malzemelerin iyi bir şekilde kullanılmasını, saklanmasını, korunmasını sağlamak, ambar ve taşınır mal işlerinin usulüne göre yürütülmesini sağlamak üzere gerekli denetimi yapmak olarak tek tek sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, döner sermaye işletmesinin yönetim kurulunun, yükseköğretim kurumu yönetim kurulu olduğu, yönetim kurulunun ise döner sermaye işletmesi müdürlüğü adına alınacak kararlarda ve imzalanacak sözleşmelerde yetkili olduğu ve döner sermaye işletmesi müdürüne bazı görevler verilmekle birlikte Merkez Müdürüne, döner sermaye işletmesinin yönetimiyle ilgili olarak herhangi bir yetki verilmediği gibi tek başına sözleşme imzalama yetkisinin de verilmediği anlaşılmaktadır.

Yapılan denetimlerde, DÜBİT Müdürünün Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezini ilgilendiren sözleşme imzalanmasıyla ilgili olarak üniversite yönetim kurulundan usulüne uygun olarak herhangi bir yetki almadan Merkezi bağlayacak şekilde şirketlerle 5 yıllığına "Fason Üretim Sözleşmesi" adı altında sözleşme imzaladığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespite iştirak edilmiş, Üniversite yönetim

kurulundan yetki alınmadan herhangi bir sözleşme imzalanmayacağı ve yetki devri ile imza işlemelerinde mevzuata uygun hareket edileceği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, DÜBİT Müdürünün döner sermaye işletmelerinin yönetimiyle ilgili yetkisiz ve izinsiz herhangi bir işlemin gerçekleştirilmemesi için gerekli i kontrollerin kurulması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>